

DOMOLJUB

51 E V. 46.

V LIUBLJANI DNE 16 NOVEMBRA 1932

LETO 45

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izbaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani. Telefon uredništva: 2549. Telefon uprave: 2992.

Za krščansko šolo

Blagopokojni škof Anton Martin Slomšek je nekoč napisal: »Če šola ni dobra, je bolje, da je ni.«

Pa brez šole ne gre in zato je dolžnost staršev in Cerkve in vsega naroda, da se bori za dobro šolo. Dobra pa je tista šola, ki ne uči samo, ampak tudi vzgaja in sicer vzgaja tako, kot zahteva od nas vseh božja postava.

Zato tudi neizprosna zahteva krščanskih roditeljev po krščanski šoli in krščanskih učiteljih!

Društvo »Krščanska šola« je privedilo preteklo nedeljo v Ljubljani veliko zborovanje, ki so se ga udeležili starši, duhovniki in učitelji. Iz tajniškega poročila posnemamo, da ima »Krščanska šola« 61 podružnic in je glede krščanske vzgoje mladine že večkrat uspešno posredovala.

Zlasti zanimivo je bilo predavanje g. dr. Mihe Kreka o »činiteljnih vzgojeh«. Naslanjaje se na okrožnico ministra prosvete z dne 1. februarja 1932 in na okrožnice sv. Očeta, je g. dr.

Krek dokazal nujno potrebo soglasnega dela Cerkve, družine in države pri vzgoji mladine. Poudarjal je, da je vsaka druga vzgoja prej ali slej v pogubo narodu in državi.

K besedi so se nato oglašali številni zastopniki staršev, ki so izražali pomisleke proti uvedeni šolnini, poudarjali potrebo sodelovanja staršev pri določanju načina vzgoje itd. Zborovanje je zavzelo svoje stališče tudi glede pravic in dolžnosti srednješolskih profesorjev ter izrazilo želje glede šolskih knjig in zvezkov. Končno so se starši z veliko vnemo potegnili za samostanske šole in za pravo vzgojo mladine v izvenšolski dobi.

Zastopnik g. knezoškofa, vaeučilški profesor dr. L. Ehrlich, je poudarjal ljubezen slovenske duhovščine do Cerkve, naroda in države.

Vse na zborovanju sprejete resolucije bo »Krščanska šola« predložila jugoslovanskim škofom s prošnjo, da seznanijo z zahtevami slovenskih staršev vse odločujoče činitelje.

Mohorjeve prihajajo

Ko kmetje pripravijo svoje pridelke in tačno ostri vetrovi pihati okoli naših domov, ko se noči podaljšajo in nas tema zvečer kmalu nažene y sobo k topli peči, prihaja že nad 80 let v tisoče naših hiš dragocen gost: mohorjeva knjiga.

Tudi letos bo ta gost prišel v 55.000 družinam. Število mohorjanov je letos za 6837 manjše od lanskega leta, ker je pomanjkanje denarja tako strahovito zagospodarilo zlasti po naših kmečkih in delavskih družinah, da se marsikje tudi 20 Din že občutno pozna v gospodinjstvu in gospodarstvu. Vendar bo pa Mohorjeva družba brezdvomno hitro zopet napredovala, ko se gospodarske razmere vsaj nekoliko zopet izboljšajo. Saj je bila celo letos, ko je bila za denar trda kakor že davno davno ne, v Sloveniji cela vrsta župnij, kjer število mohorjanov ne samo ni nazadovalo, ampak je celo narastlo. Slovenci smo ravno po Mohorjevi družbi postali tako navezani na knjigo, da jo tudi po kmečkih in delavskih hišah štejejo med življenjske potrebe.

Nad 300 Slovencev po krajih izven Slovenije bo pa letos dobilo mohorjeve knjige brezplačno, ker niso imeli poverjenikov, da bi jih bili naročili. Kajti mohorjani so lanske leto ob priliki, ko so plačevali poštnino za knjige za minulo leto ali pa naročnino za te-

tošnje knjige, darovali v ta namen 6207 Din. Prepričani smo, da bodo to storili tudi letos.

Iz letošnjega Koledarja izvemo, da bo Mohorjeva družba izdala tudi v letu 1933 šest knjig. Med njimi bo svedea Koledar; v Večernicah bo povest Izobčenci, ki jo je napisal priljubljeni pisatelj Matija Malešič, doma iz Bele krajine, sedaj pri banski upravi v Banjaluki. Jetika spada med liste bolezni, ki tudi med Slovenci pobere na leto še tisoče ljudi, zlasti mladih. Pouk nam je glede te bolezni nujno potreben; kajti dostikrat se je te bolezni laže obvarovati, nego jo je ozdraviti, če se ga je lotila ta bolezen. Včasih so rekli, da je zdravilo za jetiko — klobuk pravičnega mlinarja. Tako je ljudski dovtip duhovito malo podražil mlinarje, češ da za jetiko ni zdravila. Dandanes je zdravniška veda tudi v tem oziru zelo napredovala. Kako se jetike varujemo in kako jo zdravimo, nam bo pripovedoval odlični strokovnjak za pljučne bolezni dr. Fran Debevec.

Odkar smo v Jugoslaviji, pozna mnogo več Slovencev morje, nego ga je poznalo v avstrijski dobi. Z morjem se seznanijo naši fantje pri vojakih; po Dalmaciji in drugih primorskih krajih si služijo naši ljudje kruh po državnih in zasebnih službah. Zato bo

vzbujala splošno zanimanje knjiga Naše morje, ki jo bodo krasile številne slike.

Nadaljevalo se bo življenje svetnikov. Posebna knjižica nas bo poučevala o — davkih. To je stvar, o kateri mora vsakdo nekaj razumeti; saj vsi plačujemo davke bodisi neposredno v davkariji ali pa posredno, kadar kupujemo sol, tobak, sladkor — pravzaprav plačamo posredno davek skoraj vedno, kadar kaj kupimo v trgovini.

Komur je le mogoče, naj naroči eno ali drugo knjigo za poskušnjo tudi vezano: za doplačilo 8 Din bo dobil knjigo tako lepo vezano v celo platno, da jo bo veselje pogledati.

Tudi za doplačilo bo izšlo več knjig. Mara Hus je napisala »povest služkinjec« z naslovom: Njene službe. Gotovo bodo knjigo radi prebirali nešteti, ki so morali sami ali pa njih sorodniki oditi po službah s trebuhom za kruhom. Izšel bo tudi zgodovinski roman iz dobe sv. Cirila z naslovom: Kragulj. Dr. Kreka imajo še tisoči in tisoči v vseh stanovih v najlepšem spominu. Naslednje leto bo izšel IV. zvezek njegovih Izbranih spisov, ki bo opisoval Kreka kot poslanca v dunajskem državnem zboru, prinesel dve njegovi povesti in celo vrsto člankov, med njimi zlasti lepa Vestfalska pisma. Izšel bo tudi prvi zvezek obširnega Gosarjevega dela Novi družabni red. Cene za vse te knjige so razvidne iz mohorjevega Koledarja.

Prosimo vse mohorjane, ki jim to ni preteško, naj takrat, ko plačujejo poštnino za mohorjeve knjige, podarijo še dinar za slovenske izseljence. Posamezniku se to malo pozna, mnogim akoraj nič; če bi pa to storil vsak mohorjan, bi pa vsota narastla na 55 tisoč Din in 2250 slovenskih izseljencev bi dobilo v jeseni 1933 najlepši pozdrav iz domovine.

Praznik zveste ljubezni

Tako imenuje lepo novi Koledar Družbe sv. Mohorja izseljsko nedeljo, vsako leto prvo adventno nedeljo. Letos jo bomo praznovali 27. novembra in sicer prvič po vsej državi kot splošni praznik.

Zadnja številka »Izseljskega Vestnika« je cela posvečena samo praznovanju tega praznika in daje vsa potrebna navodila in tudi snov kako naj ga praznujemo mi doma, kako oni v tujini, kako naša javnost, kako naše časopise, naše cerkve, naše društva, šole in posamezne družine. Kdor ne bi dobil »Izseljskega Vestnika«, pa se zanima za to, ga lahko naroči pri Družbi sv. Rafaela, Delavska zbornica, po 2 Din. Iz seljska žatoligra »Za srčco v nesrečo« je izšla

Spoštuj tudi žensko

III.

Kdo naj spoštuje žensko?

V prvi vrsti mora ženska sama samo sebe spoštovati in čuvati to, kar ima na sebi ženskega. Žalostno znamenje propadanja je, kar nekaterikrat beremo, da se ženske vlačijo po skrivnih brlogih, kjer so naslugo najnižim strastem in najpodlejšim dušam, kar jih more zemlja nositi. In še žalostnejše je to, da se ženska, ki je v tako blato padla, skorajda ne more več dvigniti in najti pota do spoštovanja svoj elastne osebnosti. Kar sili v blato, kamor je zašla, dokler se v kalužah in močvarah življenja popolnoma ne vtopi.

Dekle naj čuva in varuje svoje deklitstvo. Kakšna zabloda vlada marsikje v deklitiskih vrstah. »Fanta imam!« se ponaša nekatera, ko je še skoro gorak njen sedež na šolskih klopih. Z nekakim zasnevanjem gleda na svoje tovarišice, ki ne drve za njo, ampak skrbno čuvajo cvet svojega deklitstva. Fanta imaš, bi človek dejal taki žalostni prikazni, toda ta, o katerem praviš, da je tvoj, ni tvoj fant. Sladka se ti z jezikom, obeta ti zlato in srebro, s sladkimi objubami te pretisniva, da si postala posoda njegovih strasti, ko se te bo naveličal, te bo pa pustil, kakor jih je pred tabo že celo vrsto drugih. Tako bi človek govoril, tako bi svaril in prosil in opominjal in rotil, če bi ne vedel, da je navadno vse zastoj. »Pa je rekel, da me bo vzel,« namreč fant, ne še vrag; ob teh besedah se razbije vsaka prošnja in vsako dokazovanje, dokler ne pride bridko dokazovanje. Pa to razočaranje menda ni pravo razočaranje. Prišel je nov siepar in spet mu boš verjela, kakor prvemu. Kar pravijo starši, ni nič, kar govori izkušnja, ni nič, kar govori dušni pastir, ni nič, kar pove duhovni vodnik in spovednik, če ga imaš, ni nič. Vsi te le sovražijo in so ti dobrot življenja nevoščljivi. Samo sieparjeva beseda ti je sveta, dokler ne boš vnovič prevarana in takrat bo šele prekleto. Če bo? Če nisi ljubila, morda pošteno ljubila, medtem ko te je on sieparil. In tako jadra nekatero dekle skozi valove deklitkega življenja, dokler morda nazadnje ne prijadra do oklica in do zakona. Pa do kakšnega zakona? Do prvega zakonskega viharja morebiti še gre, ob prvem prepiru pa pride na dan zgodovina prejšnjih let in prejšnjih zablod. In takrat gorje ti, o j dekle, gorje. In tebi, mož, ravno tako. Ni čuda, da je tako malo zakonov srečnih. Življenje deklitiskih in fantovskih let mori srečo poznejših, zakonskih dni. Nespoštovanje deklitke časti se silno maščuje.

Kaj pa naj rečem nekaterim ženam in materam? Ali nismo doživeli čudnih časov? Časov, v katerih je pred svetom skoro sramota in neumnost, biti poštena zakonska žena in mati številne, krepke družine. V mestih se je ta spaka začela, iz mest je zašla v okolice

med delavsko in obrtno ženstvo, od tam se vali kuga naprej na kmete, na deželo. Matere nočejo več biti matere! Če bi svoje ravnane zakrivale samo z revščino, s pomanjkanjem, bi človek imel še sočutje z njimi. Pa ne! Otrok je ovira, da mati ne more v družbo, na ples, da se mati ne more razživeti, da mora nastopati kakor sama hoče itd. itd. O, matere, ki namenoma ubijate svoj zarod, ki ne spoštujete več materinstva, ali se zavedate, kaj ste pred Bogom in pred svojim lastnim narodom? Morilke ste, če se tudi pred svetom čutite lepe in nedolžne. Pobeljeni grobovi. Na zunaj lepota, znotraj trohnoaba.

Med večjimi narodi, kakor je naš, se je ta morija začela. Francozi, Nemci, Italijani, sami večmilijonski narodi. Danes že spoznavajo svojo zablodo in skušajo na vsemogoče načine dvigniti materinstvo. Številnim rodbinam obetajo za vsakega otroka čedno denarno nagrado. Prav je, da so ti visoki gospodje svojo zmoto spoznali. Prav je, ga bočejo spet nazaj k številčnim družinam. Pot, po kateri se hočejo vrniti nazaj iz bhata, v katerega so zašli, pa ni čisto prava. Je že prav, da številne družine tudi z denarjem podpirajo, ali pot do materinstva in skozi njegove težave vodi skozi vero in upanje in ljubezen. Brez vere in in upanja in ljubezni tudi denar ne bo dosegel svojega namena. Mi smo majhen narod v primeri z drugimi. Komaj bajtarčki smo v primeri z velikimi posestniki. Če smo torej srečno pricapljali za večjimi narodi v njih zablodo in zmoto, ali se bomo mogli tudi za njimi izkopati? Ali nas bo njihov strup zamoril, ker smo majhni, majhni?

Poskusimo! Ali brez vere in upanja in ljubezni v Boga in v svojo lastno moč ne bo šlo. Spoštujmo materinstvo! Pot materinstva je sicer pot skozi neštivilne žrtve in težave, a je pot do narodove sreče in do krepkega razvoja.

Zlasti pa kličem našim fantom; Spoštuj žensko! Spoštuj dekleta! Vem, da morebiti misliš na prihodnji zakon. Vem, da ti vstaja pred očmi podoba dekleta, ki jo misliš ob dani priliki peljati pred oltar. Morebiti jo imaš že izbrano, morebiti si ji svojo namero že razodel. In dekle ti je povedala, da je zadovoljna s teboj. Prav, pravim. Ali samo do tukaj in ne dalje! Pot v srečen zakon ne pelje potem skozi močvarne spolnega vliivanja, ne skozi ples in gostilne, ne skozi nedostojne šale in poglede in besede. Ne, ne! Ti se pripravljaj na zakon s tem, da boš skušal biti skrben in napreden gospodar na svoji kmetiji, da boš dobro izurjen obrtnik, skrbni za zdravje in moč; dekle naj pa gleda, da bo ob vodstvu svoje matere in če le mogoče tudi z obiskovanjem gospodinjske šole postala dobra gospodinja na svojem domu. Spoštuj svoj dom in svoje domače, predvsem svoje starše.

prepričani, da jih je pozabila. Tudi letos bo uspeh te nedelje največ v tem pismu. Zato prosim Družba sv. Rafaela, da si ga oskrbe vse hiše toliko, kolikor imajo svojih kje z doma, ali na jugu naše države, ali v tujini, in naj ga jim gotovo pošljejo. Vse, ki nam kakorkoli morejo pomagati, da ga dobi vsaka slovenska hiša, prosimo pomoči. Tudi posamezniki ga lahko naroče pri družbi. Kar pišejo naj ponj. Družba sv. Rafaela, Ljubljana, Delavska zbornica.

Kakršen boš do svojih domačih, tak boš tudi do svoje žene. Pot skozi alkohol, skozi kletvino, skozi boje in poboje in skozi druge rastke sirovini pa ne vodi do srečnega življenja ne v zakonu, ne zunaj njega. Spoštuj sebe, čuvaj svoje dobro ime. Spoštuj svojo nevesto, če jo že imaš; če je pa nimaš, jo boš pa lahko dobil. Seveda če boš iskal nevesto, ne pa njegova denarja. Spoštuj vsako bitje ženskega spola in ne dotikaj se ga. To poleg drugih dolžnosti, ki jih nalaga svojim vernikom sveta vera.

Nekaterim zakonskim možem bi rad naravno povedal na uho, da so pri poroki preveč poslušali, ko je bilo povedano, da je mož glava družine, popolnoma so pa oglušeli, ko jim je bilo rečeno, naj mož svojo ženo ljubi, kakor je Kristus ljubil svojo Cerkev in celo samega sebe zanjo daroval. Zato pa neusmiljeno gospodarijo s svojim imetjem, zanemarjajo pa dom in družino, vse gre narobe. Hudo je na svetu, pravijo in da tega ne morejo dati. Hudo je, To je res. In še bo hudo, dokler bo svet sam silil na pota paganstva. To pota pa se doma razodevajo v strahu pred vsako žrtvijo, v čezmernem življanju, kjer imajo zlasti alkohol veliko besedo, v strahu pred zarodom, v nezvestobi do žene in do družine, v razpadanju družinskega življenja. Nezvestoba pa še nikdar ni bila znamenje spoštovanja in ljubezni, nezvestoba ne družji, ne gradi ampak razdira.

Nazaj k resničnemu krščanstvu! Naj bi klic ne bil glas vpijočega v puščavi! Resnično krščanstvo bo prineslo svetu red in mir, bo dvignilo družinsko življenje in bo dalo tudi čast in spoštovanje, ki ga kot član človeške družbe v resnici zasluži.

PO SVETU Katoliška cerkev

s RAZNO. Apostolski nuncij msgr. Tedeschi ni je obiskal španskega ministrskega predsednika Azano ter ga opozoril na kvarne posledice zakonskega mačeta o verah in verskih družbah. — 250 dijakov šteje vaticanski oddelček za razširjanje katoliške vere. Najbolj so zastopani misijonski kraji v Afriki, Indiji, na Kitajskem, Japonskem, v Avstraliji in v severnih evropskih deželah. — Neznanci so zatrgali cerkev v španskem Carbo, ki je do tal pogorila. — 300 perzet kazni je plačal župnik v San Mamerto v Španiji, ker je na priznici podal cerkveno stališče glede civilne poroke.

s Volitve in delavnost katoličanov. 27. novembra se vrše v Belgiji volitve v državni parlament. Boj je ostel. In so vanj posegli tudi belgijski škofje s posebnim pastirskim listom.

REKORD

UDORNOST

TRPEŽNOST

Nebo podjete in naš delavec Vam nudi kvaliteto gumo REKORD

Zahtevajte zato povsodi samo REKORD!

v posebni brošuri za naše odre. Dobiva se izjemoma 2 Din iztis.

Posebno važnost pri vsem tem sporedu polaga Družba sv. Rafaela na to, da se kar največ skupnega pisma telega naroda izseljencem razpošlje po širnem svetu našim rojakom. Lansko leto ga je šlo nad deset tisoč, in uspeh, ki ga je to pismo doseglo, je bil naravnost presenetljiv. Jokaje so se izseljenci zahvaljevali iz tujine onim, ki so ga jim poslali. Kaj takega niso pričakovali od domovine, o kateri so bili

Katoličane opozarjajo škofje, naj čuvajo svoje verske koristi in naj uveljavijo svoje pravice. Vse katoliške sile se morajo združiti v enotno fronto. Tisti, ki ne sprejmejo tega načela, prepirajo dolžnost katoličana. Interesi duš, cerkve in Boga so vsem katoličanom skupne dolžine, vsem morajo biti enako pri srcu, ako so ostali res zvesti svoji veri. Vsi drugi interesi se morajo tem umakniti. Ob zaključku svojega pisma pozivljajo škofje vernike, duhovnike, naj molijo za srečen izid volitev.

s Papež Leon XIII. o nalogah države. Ni je minulo celo polstoletje, ko je vladal v svetu brezobzirni liberalizem — sebičnost pod krinko svobode — in ta je zaslužil tudi državo kot dekle svojih ozkosrčnih ciljev. Hotel je, da služi državni aparat in državna oblast njegovemu dobičku. Tedaj — v času najhujše socialne bede — je povzdignil svoj glas pokojni papež Leon XIII. in dejal: »Država bodi zaščitnica pravice in obče blaginje. Državna ustava, postava in uprava bodi v službi obče koristi in varuj interese vsega ljudstva in vseh njegovih udov pred sebičnostjo in krivico posameznikov ali poedinih skupin. Država bodi zaščitnica slabih, revnih in bednih, ki se ne morejo braniti, kajti premožni in bogati si morejo dobiti pravico sami.«

Avstrija

s To in ono. Slovesno so blagoslovili in otvorili novo cesto Kotmarava—Zoprače. — V Borleje pri Zili je prišel novi dušni pastir g. Lojze Mitnar. Novi župnik je koroški rojak in je opravljal že 25 let duhovniško službo v Ameriki. — Sobo za četrti razred so prizidali šolskemu poslopiju v Bilbovi. — Oddelek vojakov na Mrzlem logu (nad Selami pod Košuto) gradi visoko skakalnico za smučanje. — Število brezposelnih je znašalo 29. oktobra 1932 na Koroškem 14.897 in od teh jih uživa državno brezposelno podporo 14.241. — V Ločah so igrali 13. novembra Špicarjevo igro »Na Poljanec, v Dobri vasi otvorijo 20. novembra gledališko dobo z igro »Uboji samec«. — Sentjakobska izobraževalno društvo je imelo dne 13. novembra tretji mesečni sestanek z govorom, petjem, deklamacijami in dvema prizoroma. — Nedavno je praznovalo Izobraževalno društvo v Vogrčah 25 letnico obstoja. Pri tej priliki je bil primeren govor, igra »Stari in mladici in ameriška tombola. — Tečaj za pregledovalce mesa se vrši v celovški mestni klančnici od 26. novembra do 19. decembra t. l. Prijava mora biti lastnoročno spisana. Tečaja se morejo udeležiti le oni, ki so izpolnili 23 let in še ne prekoračili 50. Službe mesnih pregledovalcev ne smejo po postavi vršiti gostilničarji, mesarji, trgovci z živino in konjederci.

Češkoslovaška

s Stališče Ljudske stranke napram uradni. Te dni je zborovalo vodstvo češkoslovaške ljudske stranke in je zavzelo stališče napram novi Malypetrovi vladi. Češkoslovaška ljudska stranka stoji na stališču, da je treba proračun prilagoditi dejanskim gospodarskim razmeram v državi. Državni izdatki se morajo skrbno do skrajnosti. Šele, ko se bo dokazalo, da ni sicer nobenega sredstva, s katerim bi mogla spraviti vlada proračun v ravnesje, naj se začasno znižajo plače državnih nameštencev. Toda to je mogoče storiti le pod pogojem, da se v istem času izvedejo priprave

za znižanje cen. Za pobijanje brezposelnosti je potrebno razpisati javna dela. V ta namen naj država najame posebno posojilo. Vlada naj zatre vse škodljive pojave v tisku, družbi in gledališču, ki jih ni mogoče spraviti v sklad s krščanskimi družabnimi načeli. Kot demokratska stranka zahteva ljudska stranka, da se vlada bolj približa parlamentu.

Ukrajina

s Največja ukrajinska zadruga organizacija je »Maslosojuz«. Glavna centrala je v Lvcvu, manjše centrale pa po vseh večjih mestih Galicije. Na razpolago nam je poročilo za leto 1931: »Maslosojuz« združuje 246 mlekarških zadrug in 1013 zbiralnic mleka. Okrog 48.000 gospodarjev dostavlja od 67.000 krav 63 in pol milijona litrov mleka. Izdelali so 2.660.000 kg surovega masla, od tega so poslali v inozemstvo 842.000 kg, ostalo pa prodali doma. Iztržili so 14.697.000 zlotov (okrog 116 milijonov dinarjev). Osem avtomobilov prevažajo mlečne izdelke iz kraja v kraj. Vseh prodajalen je 29, od teh 10 v Lvovu.

s Za pravice ukrajinskega naroda. Poljska vlada je predložila parlamentu državni proračun za leto 1933-4, ki izkazuje dve milijardi primanjkljaja. Proti takemu državnemu gospodarstvu so nastopili vsi člani opozicije. Predsednik ukrajinskega kluba dr. D'mitrij Levickij je imel pri tej priliki v varšavskem parlamentu velik govor, v katerem je navedel vse krivice in nasilstva, ki jih trpi pod poljsko oblastjo ukrajinsko ljudstvo.

s Jubilej Bogdana Lepskega. Dne 9. novembra je doživel 60 let znameniti ukrajinski pisatelj in pesnik Bogdan Lepskij, sedaj profesor na vseučilišču v Krakovu. Srce pretresujoče so njegove povesti, v katerih slika nelzmerno trpljenje ukrajinskega naroda. Lepskij je napisal mnogo pesmi in povesti tudi za mladino in so njegova književna dela prevedena tudi v druge jezike. Lepskij je romanopisec prvega reda; zlasti se je proslavil pred vsem svetom z zgodovinskim romanom »Mazepac«. V tem romanu opisuje boj velikega ukrajinskega hetmana Mazejse z moskovskim carjem Petrom za svobodo Ukrajine. Želimo tudi ml. da neustrašenega borilca za svobodo ukrajinskega naroda g. profesorja Bogdana Lepskega Bog ohrani še mnogo let!

Poljska

s Studentovske demonstracije so bile te dni v Varšavi in v Krakovu. Dijaki so kričali proti novi uvedbi visoke šolnine na vseučiliščih, ki mnogim nepremožnim dijakom onemogočajo višjo izobrazbo. Polcija je nastopila proti dijakom z bombami za soljenje in z gasilskimi brigadami.

s Velik shod so priredili kmetje v Pralni pri poljskem Lvovu. Na shodu so sklenili, da ne bodo prodajali v mesta nobenih živil, dokler vlada ne zniža davkov. Polcija je hotela zborovanje razgnati, kmetje pa so se postavili v bran s kosami in vilami in tudi policija je uporabila orožje. Mnogo je ranjenih.

Rusija

s Povest o pametnem generalu. Generalissimus sovjetske armade Vorosilov je v Osrednjem ruskem odboru, ki je najvišja oblast sovjetskega režima, ob priliki svojega velikega govora podal tudi sledeče izjave, katere so dobesedno povzete po »Izvestijh«: »Ge-

neral mora najbolje poznati notranje razpoloženje ruskega vojaka. To moje natančno poznanje duše ruskega vojaka mi dovoljuje, da izpovem, da je ruski vojak čimdalje bolj povezan z vero in z družino. Danes boste v armadi našli čim dalje več komunistov, ki so naravnost pobožni, ki svoje vernosti niti ne prikrivajo in ki niti najmanj nimajo namena vero opustiti. V svojem rodnem mestu Lugašk sem se mnogo razgovarjal z raznimi tovarniškimi delavci. Med tem ko razna komunistična tajništva pišejo o »stodstotnih brezbožnikih«, je ravno narobe res, da se je versko življenje v taki meri razvilo, kot bi ga niti v predvojnem času zaslanjati ne bi mogli. Isto sliko najdem vsepovsod v armadi. Zato pa v imenu celokupne rdeče armade odločno protestiram proti temu, da bi se organizirali napadi na božje službe in zahtevam, da se tam, kjer je nastanjena rdeča armada, ne bodo vršile kakršnekoli prireditve brezbožnikov, s katerimi bi se mogla žaliti vera ali zasramovati pobožnost mojih vojakov.«

s Otroke trgajo od mater. Leta 1923 je bilo v Rusiji 2.400.000 žena, ki so bile zaposlene v raznih tovarnah, a danes jih je že nad šest milijonov. Tekom tega leta računajo še na naslednjih en in pol milijona žensk. V zadnjih treh letih se je naučilo 15 milijonov žensk čitati in pisati. Boljševiška vlada gradi tudi veliko število otroških domov, v katere je bilo na pr. lani sprejetih pet milijonov otrok in letos jih mislijo sprejeti še tri in pol milijona. Vlada dela zavestno za tem, da odtrga mater od otroka. To pa se protivi naravi in se da vzdrževati le umetnim potom. Ta pot je seveda začasna.

ZAHVALA.

Podpisaneu posestniku Janezu Strubelj v Grosupljem št. 25 je pogorel kozolec z vsebino. Zavarovan sem bil pri zavarovalni družbi »Jugoslaviji«, ki mi je škodo povrnila v najkulantnejši meri. Zahvaljujem se tem potom imenovani zavarovalnici ter je vsakomur najbolje priporočam.

Ljubljana, dne 15. novembra 1932.

Janez Strubelj.

Amerika

s Roosevelt je zmagal. Pri zadnjih volitvah za državnega predsednika je zmagal Roosevelt proti Hooveru. Od 41 milijonov glasov je dobil Roosevelt 23, Hoover 18 milijonov, socialist Tomas pa poldrug milijon. Volilni red pa je tak, da bo imela nova poslanska zbornica 224 demokratov (Roosevelt) in 115 republikancev (Hoover); 96 mest je še nezasedenih in bodo večinoma pripadala demokratom. V

Hubertus
Terpentinovo

država Chiapas. V zvezni državi Mehiki z glavnim mestom vred deluje 25 duhovnikov, torej pride eden na 43.200 duš. V ostalih državah je razmerje to-le: en duhovnik pride v dveh državah na 40.000 prebivalcev, v eni na 33.000, v eni na 28.446, v eni na 20.000, v eni na 15.000, v eni na 9000, v eni na 8000 in samo v eni na 5000 prebivalcev. Edino v tej državi je mogoče kolikor toliko urejeno dušeskrbje. Vse te države merijo 408.078 kvadratnih milj z 8 milijoni 93 tisoč 667 prebivalci, v njih pa sme delovati samo 314 duhovnikov. Strašno nasilje!

Drobne novice

Najmočnejša stranka v Berlinu so postali pri zadnjih volitvah komunisti; od 2.800.000 glasov so dobili 861.000 glasov.

Pri deželnozbornih volitvah v Vorarlber-

milo hvalijo

senatu je do sedaj 53 demokratov, 34 republikancev in 1 farmer, osem sedežev pa je še nedočenih. Z zmago Roosevelta bo več ali manj spremenjena tudi politika Združenih držav. Med drugim pričakujejo, da bo v Ameriki zopet dovoljena prodaja alkoholnih pijač in da se bo Roosevelt bolj briga za razne evropske gospodarske težave, kot se je Hoover.

Kadar pa smrtina kosa kosi... V Lorainu, država Ohio, je umrl te dni rojak Frank Glavar, star 51 let, po rodu iz Skrilj pri Igu. — V Republic, država Pennsylvania, je umrl Martin Majetič, doma iz Pircev pri Kočevju. — V Clevelandu je izdihnil te dni John Vidergar, doma iz vasi Zadvor, fara Sv. Lenart pod Ljubljano. — V Delmont, država Pennsylvania, je umrla Marija Pavlič, rojena Plantar, stara 49 let, doma iz Velikega Cerovca pri Novem mestu. — V Nanticoke, država Pennsylvania, je ubil električni tok v prometnem vozu Franka Junca, starega 45 let, doma iz Laz pri Planini na Notranjskem. — V farmerski koloniji na Willard, država Wisconsin, je umrl te dni Frank Hribar, doma iz Zagreba. — V Brooklynu, država Newyork, je umrl 39 letni Anton Persič. — V Clevelandu, država Ohio, je nedavno umrl 56 letni Frank Hajdnik, doma s Pragerskega na Stajerskem. — V Park Hill, država Pennsylvania, je umrl 57 letni Mihael Wagner, doma iz Martinje vasi pri Zagorju na Notranjskem. V Ameriki je bival nad 30 let. — V Sheboygan, država Wisconsin, je te dni umrl 64 letni rojak-pijonar Jože Pludernik, doma iz Savinjske doline. — V Crested Butte, država Colorado, je ubilo v tamkajšnjem rudniku Antona Zlogarja, starega 45 let, doma iz Bušinjne vasi pri Metliki. — Naj počivajo v miru!

Mehika

s Uničiti hočejo Cerkev. Iz Mehike poročajo, da je doslej 13 mehiških zveznih držav z zakonom določilo število duhovnikov, ki smejo izvrševati bogoslužna dela ter delovati v dušeskrbju. Najbolj nasilno postopa država Tabasco, kjer velja zakon, da smejo delovati samo oženjeni duhovniki. Ta država meri 10.000 kvadratnih milj ter šteje nad 224.000 prebivalcev. Tukaj se je samo enemu duhovniku poverilo, da kljub vsemu preganjanju vztraja in deluje. Država Kalifornija dovoljuje enega duhovnika na 60.000 prebivalcev, prav tako

gu so zmagali krščanski socialisti z dveh tretin-ako večino.

Z bobnami za soljenje so preprečili pošteni obiskovalci pohujšljivo igro »Salomoc v Wuppertolu.

Ribo s štirimi otmi so odkrili v neki obrežni reki v Hondurasu.

436.095 hl vina je izvozila Italija v prvem letošnjem polletju.

Da vzdrži cene kmetijskih pridelkov na sedanji višini, hoče žrtvovati nemška vlada skoraj 1800 milijonov dinarjev.

KAJ JE NOVEGA

Zahvala

Upravi »Domoljuba«, Ljubljana!

Podpisani Ivan Zavodnik, posestnik na Sp. Brezovem pri Višnji gori se najlepše zahvalim za dar 1000 Din, ki sem ga prejel kot pogorelec in naročnik »Domoljuba«.

Sp. Brezovo pri Višnji gori, 14. nov. 1932.

Zavodnik Janez s. r.

Osebnosti

d Za duhovnega svetnika je imenovan za služni sostrški župnik gosp. Martin Poljak. Cestitamo!

d Ustavljeno kazensko postopanje. Državni tožilec pri državnem sodišču za zaščito države v Beogradu je ustavil kazensko postopanje proti akademiku Vilku Bojcu, odvetniku dr. Janku Lavriču in prof. Stanku Petelinu radi zločina po členu 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

d Vzela sta se gosp. Maks Dežman, strojni stavec Jugoslovanske tiskarne in gđc. Anica Ravnikar, uradnica »Slovenčeve« uprave. Bog dai srečo!

d Misijonar p. Jožef Musar, afriški misijonar, se mudi te dni v svoji domovini. Na več krajih bo imel predavanja o svojem misijonskem delovanju. Dne 20. novembra bo predaval pri misijonski prireditvi v dvorani hotela Union v Ljubljani.

d 85 let je Bog dal dočakati Elizabeti Rozman, po domače »Slanovčevi mami« v Ljubljani v Trnovem. Bog jo živi še mnogo let!

100.000 centov pšenice je kupila Češko slovaška v — Rusiji.

780.000.000 jenov primanjkljaja izkazuje novi japonski proračun.

82.571 centov jaje je bilo lani uvoženih v Češkoslovaško.

120 milijard dinarjev je izdala po vojdi Anglija za podpore brezposelnim.

Pohod glavnih v Londonu in prometno stavko v Berlinu so organizirali ruski komunisti.

Češkoslovaško sladkorno tovarno so otvorili 1. novembra v perzijskem Teheranu.

Bivši bolgarski car Ferdinand se baje vrača v Bolgarijo.

Stalno vojsko zahteva Avstrija. Sedaj ima samo plačane najemnike.

Umrla je nenažoma žena predsednika sovjetskih republik Stalina. Vzrok smrti je mrtvit v megli.

Silen veter je divjal na Kubi; nad tisoč mrtvih.

Velike komunistične demonstracije so

ker je poceni ... zaradi pene in odlične kakovosti ...

Gavno je cena in izborna kakovost

bile te dni v švicarski Zenevi. Polcija je zaprla več oseb, med njimi tudi 12 mobiliziranih vojakov. Veliko število je bilo mrtvih in ranjenih.

d V kratkem bo obhajala svoj 95. rojstni dan Lucija Glinšek na Zgornji Hudinji pri Celju. Njen dom je odločno slovenski in katoliški. Bog jo živi!

d 40 letnico obstoja praznuje te dni parni in umetni miln gosp. I. Zadravec v Središču ob Dravi.

Domate novice

d Nad 1200 novih hiš so zgradili v Ljubljani v zadnjih 25 letih.

d Nad 5 milijonov dinarjev za sadje je te letos izdala Ljubljana.

d Kliringi. Zadnje čase veliko čitamo v dnevnem časopisu o kliringih. Kliringi poseenjajo izravnavanje terjatev, beseda kliring je angleškega izvora (clear pomeni čistiti). Kliringi nadomestujejo plačilo z devizami, ker se plačuje z medsebojnimi terjatvami. Kliring ima velik pomen, če sta uvoz in izvoz iz ene države v drugo enaka, če sta pa različna, je pa treba razlike med uvozom in izvozom drugate izravnati. Kliring sicer prihrani mnogo na devizah, krije pa v sebi tudi nevarnosti. Naka država ima sedaj kliringne pogodbe z Avstrijo od 21. aprila, s Švico od 20. maja in Češkoslovaško od 22. junija tek. leta. Nekakšen kliring se uporablja tudi v prometu z Nemčijo in Italijo.

d Za zgraditev poljedelske in letalske šole v Škofji Loki je določenih 100.000 Din državne podpore.

d Ali se izplača domači zakol po kmetovalcu? Kmetje na Jezici so pričeli sami klati doma živino. Javnost gotovo zanima, ali se to

izplača ali ne. Zato podajamo samo nekaj o uspehu domačega zakola. Zadnja dva zakola v Savljah sta prinesla obema kmetovalcema nad 400 Din čistega dobička. Kravi sta tehtali vsaka nekaj nad 400 kg. Mesar ju je plačeval po 2.75 Din za kg. Iz tega se vidi, da se vsakemu kmetovalcu izplača doma zaklani živino, ako mu je mesar ne plača po kakovosti vsaj 3 do 3.50 Din za kg.

d Še vedno ni dovolj profesorjev na naših srednjih šolah. Po natančnih podatkih je za prvo silo potrebnih nič manj kot 42 novih učnih moči.

d Svinjska kuga divja okrog St. Jerneja. Samó enemu posestniku je poginilo 33 prašičev, drugemu pa 18. Gosp. živinozdravniki, na noč!

d Naporno delo. Državno tožilstvo kot cenzurna oblast za ljubljanski tisk je dnevno bombardirano z nešteti redno izhajajočimi tiskovinami, ki jih mora točno pregledati in nato dati dovoljenje, da smejo dnevnik, tednik in mesečnik iziti. Cenzor ima zlasti mnogo posla z dnevniki. Vsako notico mora prav pazljivo prebrati. V Ljubljani izhaja prav mnogo različnih listov. Po podatkih državnega tožilstva izhajajo v Ljubljani trije dnevnik, eden popoldanski in dva jutranjaka. Že dnevnik vzejejo za cenzuriranje mnogo časa. Poleg tega izhaja še 30 listov najrazličnejših strok in smeri. Nekateri teh listov izidejo po enkrat, drugi po dvakrat ali trikrat na teden. Cenzorjevo oko mora tudi tu budno paziti na vsak članek. Naposled pridejo na vrsto mesečniki, ki jih izhaja v slovenski prestolici sedaj kar 108.

d Prihranite si mnogo poznejših očitkov, ako svoje otroke pravočasno navadite na dnevno nego zob in ust z Odolom. Desinfikuje učinek te zobne vode, ki jo priporočajo strokovni zdravniki, obvaruje otroške zobe pred gnilobo in njenimi posledicami in povzroči čist in zdrav dih. Odol je vir zdravja in veselja v življenju otrokovem. Moč je v vsaki kapljici.

n Del pri Ljubljani. V nedeljo 20. nov. ob treh popoldne se vrši redni letni občni zbor fantovskega odseka Kat. prosvetnega društva z občajnim dnevnim redom. Udeležba za člane obvezna, vabimo pa tudi vse prijatelje odseka, da se v čim večjem številu udeležijo. — Bog živi!

Med brati Hrvati

d Tifus se še vedno širi v Osijeku. Tudi v Subotici je na tej nevarni bolezni zbolelo več kot 100 oseb. Med otroci se pa širi škrlatinka.

d Lovski tatovi so obstrelili v Novi Gradski lovskega čuvaja Josipa Leskovarja, ki jih je zalotil pri njihovem »poslu«. Čuvaj je dobil hude poškodbe.

d Tujski promet je tudi nekaj. V letošnji poletni sezoni je obiskalo Sušak 8209 tujcev. Izračunali so, da je vsak tujec bival na Sušaku pet dni in da so vsi skupaj pustili denarja za okoli 3 milijone dinarjev.

d Nemško združenstvo v Jugoslaviji je lepo organizirano. Njegova osrednja organizacija je »Agraria«, kmetijska osrednja zadruga v Novem Sadu, ki je imela v oktobru občni zbor. Iz poslovnega poročila poenemamo, da je število zadrug članic narastlo od 125 na 135, število posameznikov pa je padlo od 235 na 175, deloma radi pristopa posameznikov k zadrugam. Lastna sredstva zveze znašajo 0.36 milijonov dinarjev. Promet je od lani znatno narasel. Bilančna vsota zveze je narasla od 12.5 na 28 milijonov dinarjev. Poslovni prebitok znaša 90.000 Din. Zveza je v najzobjih sti-

kih z Osrednjo kmetijsko posojilno blagajno, pri kateri je osredotočen denarni promet nemških zadrug v Jugoslaviji.

d Tovarno za gramofonske plošče so ustanovili v Novem Sadu.

d Nad volkove pojedejo. Zadnje dni je nastal v nekaterih delih Hrvatskega Primorja hud mraz, ki je pregnal cele črede volkov s planin v vase, kjer so povzročili veliko škodo. Največjo škodo je utrpel kmet Mato Cvetič iz vasi Bateri, občina Ledenica, kateremu so volkovi sredi dneva napadli stajo ovac in jih osem poklali, več jih pa povlekli s seboj v gozd. Kmetje so šli takoj nad volkove, pa niso nobenega zalotili. Da bi v bodoče preprečili nezaželjene pohode volkov, so kmetje sklenili organizirati velik lov na volkove.

d Na dolarje bodo čakali. Nekateri vinarji gradniki okrog Varaždina so prejeli od svojih znancev in sorodnikov v Ameriki vesti, da bo v slučaju Rooseveltove zmage prav gotovo ukinjena prepoved točenja alkoholnih pijač v Združenih državah in da bo verjetno nastalo veliko povpraševanje po evropskih vinih, zato naj nikar ne hite s prodajo letošnjega vina, marveč naj čakajo na izid volitev. Zaradi tega mnogi naši kmetje nočejo zaenkrat sklepati nobene kupčije za letošnje vino, čeprav se v okolici pojavljajo vsi agenti, ki se zanimajo za novo vino za izvoz.

d »Franz-Josef« grenčica mnogo koristi pri pritisku krvi in srčni tesnobi.

Iz naše prestolice

d Gospod ministerski predsednik dr. Mil. Srškić je nedavno imel daljši govor v belgradskem poslanskem klubu. Omenjal je najprej načrt zakona o občinah, ki je že predložen parlamentu. Poudaril je, da sta v delu zakon o banovinskih samoupravah in zakonski osnutek o društvih, s katerim bo tudi številčno slabšim političnim skupinam dana prilika svobodnega organiziranja. Vlada namerava predložiti v kratkem nov volivni zakon za parlament, ki bo — tako je izjavil g. dr. Srškić — omogočil svobodno in polno udeležbo v političnem življenju vsaki politični stranki, ki je za narodno in državno edinstvo. Dalje je g. predsednik izjavil, da bo državni proračun za leto 1933-4 za najmanj 80 milijonov nižji, kakor je bil lanski in pa, da pojde sedanja vlada glede uvrstitve dinarja dosledno svojo pot naprej.

d Nov občinski zakon se nam obeta. Notranji minister g. Lazić je osnutek omenjenega zakona že predložil narodni skupščini. Ko bo občinski zakon sprejet, bomo bitatelj z njim

točneje seznanili. Za danes naj omenimo, da v načelu občin z manj kot 2000 prebivalci ne bo več. Občinski odbor se voli s splošnim, enakim, neposrednim in javnim glasovanjem za dobo treh let. Volijo vsi neomadeževani polnoletni, izvoljeni pa so lahko samo tišči, ki jim je že 30 let. Volili bomo po kandidatnih listah in sicer bo nosilec liste, ki bo prodrla, obenem, torej naravnost od volitev izvoljen za župana. Izvoljena bo pa celotna tista kandidatna lista, ki bo prejela največ glasov. Župan in člani občinske uprave vršijo službo brezplačno. Le v občinah, v katerih mora župan ves dan ali pa večji del dneva uradovati, mu občinski odbor odreja nagrado v obliki letne ali mesečne plače. Kandidati za prva tri mesta ne smejo biti aktivni državni in samoupravni uslužbenci.

d Naše banke. V Jugoslaviji je 640 bank, ki imajo okrog 9 milijard hranilnih vlog. Banke so napravile lansko leto 180 milijonov Din čistega dobička.

— Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odebelelosti, protinu, kataru v želodcu in črevih, oteklini notranjosti debelega črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranja naravna »Franz-Josef« grenčica naglo vsako zastajanje v organih spodnjega dela telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolnišnicah dokazujejo, da raba »Franz-Josef« vode izborno urejuje delovanje črev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nesreče

d Klada mu je priletela na glavo. Na falkskem jezu utrujejo dno, katerega sila valovja neprestano izpodjeda. Dela se vršijo v 10 m globoki reki v velikem kesonu; v napravo na dnu reke vodi 20 m dolga vhodna cev, ki sega na ta način že 10 m nad vodno gladino ter se nahaja vhod vrtič površja jez. Nedavno so se zamenjali delavci, ki vršijo naporno delo v kesonu. 50letni predelavec Anton Fradl iz Sevnice ob Dravi se je prvi spustil v keson po cevi. Ko je stopil po lestvici navzdol, je drugi delavec, ki je čakal, da pride Fradl do dna, sedel pri vhodu na cevi na leseni, kake 3 kg težki kladi. Ko je delavec slišal iz globine glas, da je vhod prost, se je naglo dvignil, pr tem pa se je po nesreči klada prevrnila te se zavalila v odprtino cevi. Iz globine se j čul zamolkel udarec in smrten krik. Klada j priletela spodaj stoječemu Fradlu naravnost n

Četnik v gosti... tem se že zdaj pripravlja na nove gospode. Gostje so nastopili s svojimi brizgalnkami, da bodo puščje Capitola tem bolj prenosili za Roosevelta in njegove.

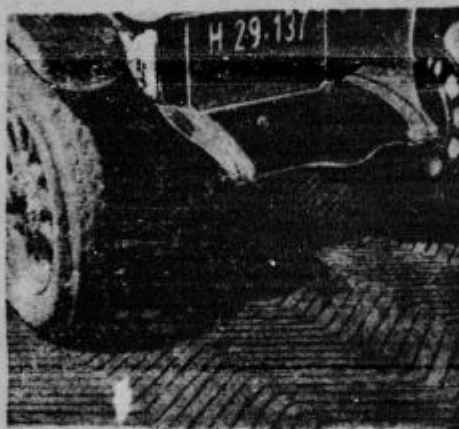

Sel... v bagajni manjka 100 dinarjev. Samo ti in jaz imava ključ do nje. — Učenec: »Potem pa predajam, naj vsakdo od nasu dveh vplača po 50 Din... zadeva naj ostane skrivnost med...«

Dr. Mihael Staniša.

ki je bil od leta 1920 do 1928 avstrijski zvezni predsednik, je hudo obolel. Zdravniki menijo, da je njegova bolezen resnega značaja.

Veranljiva cesta.

Kljub enoletnemu močnemu prometu se cesta, ki je prekrita z jeklenimi ploščami, ni še prav nič pokvarila. — V Ameriki so namreč zgradili cesto, ki je rešila problem neizrabljivosti prometnih cest. Za podlogo so postavili jeklene plošče, ki so tesno med seboj povezane, v spranje pa je vlit beton. Tudi beton se ni izrabil, ker ga plošče varujejo. Tako ne morejo kolesa voz in avtomobilov niti malo upogniti ceste. Ta način graditve je sicer drag, pa se vseeno izplača, če izračunamo vse ogromne stroške za popravila navadne ceste.

Zlata poroka (Ločica na Vranskem)

Svojo zlato poroko sta obhajala na Ločici pri Vranskem dne 15. oktobra g. Gothard Grabnar in njegova žena Marija. Dasiravno stoji jubilarnt že v 82. leto, je še zdrav in krepak ter še vedno zvesto služi kot žagar pri g. Kosika, katero službo opravlja že 32 let. G. Grabnar je že dolgo časa naročnik našega lista. Bog ohrani oba jubilarnt zdrava in čila še do toserne in še dalje.

n Homee. Predpreteklo nedejlo smo imeli v našem društvenem domu treznostno akademijo »svete vojske«. Dvorana je bila zasedena do našnjega kotička. Dokaz, da homčki farani niso nepri. — V nedeljo dne 20. nov. ob 3 pop. bone pa vprizorili »Utopljenca«, veseloigro v treh dejanjih. Igrajo homčki igralci, ki so kakor je znano, zelo dobrem glasu. Zato se je tudi v obilnem številu udeležite.

Slika nam kaže francoskega korporala Selliera, ki je 7. novembra 1918 pri Haudryju dal znamenito naj se ogehj ustavi. Na tem mestu so Francozi postavili spomenik z napisom: »Tu je zmagala vztrajnost francoskega vojaka«.

Mussolini pred Neznanim vojakom v Rimu

Kakor v vseh državah imajo tudi v Rimu grob neznanega vojaka, ki se nahaja ob vmožju ogrmejnega spomenika Viktorja Emanuela I. Vse važnejše parade se vrše na tem prostoru. Tudi Mussolinijevo stanovanje je v bližini (v palači bivšega avstrijskega poslanika).

Ona: »Tu čitam oglasa, da imajo že stari brez gumbov. Kakšne pa so te?«
On: »Takšne, kot so moje.«

glavc. Hitro so prispeli tovariši na pomoč ter spravili nezavestnega Fradla na vrh. Pod težo udarca mu je počila lobanja in je bila vsaka pomoč zaman.

d **Plin ga je zastupil.** 18 letni zidarski vajenec Franc Godec, doma iz Kresnic in uslužbenec pri stavbni tvrdki Hugo Schell v Ljubljani, je imel prenočišče v nekem bližnjem skladišču tvrdke, domov pa je hodil le ob sobotah s svojim bratom Alojzom, ki je tudi zidarski vajenec pri isti tvrdki in s katerim sta skupaj prenočevala v omenjenem skladišču. Tisto popoldne je bil Franc Godec pri obrtnem pouku na obrtni šoli. Vrnil se je domov ob pol 7 zvečer. Takoj nato pa je odšel z doma. Brat Alojzij se za to ni zmenil, ker je pač mislil, da se bo Franc vrnil kakor vsak večer. Franceta pa celo noč ni bilo domov in zjutraj ga je brat našel mrtvega pri Keršiču. Keršičevi dediči namreč prezidujejo del poslopja na Celovski cesti v stanovanje za hišnika. Stavbna tvrdka pa stanovanje suši s koksom. Kaj je Francelj iskal v tem stanovanju, ni znano, morda se je šel tja brit. Plin, ki se je razvil iz koksa, pa je Franceta omamilo in ga končno tudi zastupil in zadušil.

d **Pri padcu pod tovorni avto** je zgubil življenje Franc Lerschbaumer, posestnikov sin iz Vinterovcev pri Ptujju. Istočasno je dobil smrtne poškodbe tudi Franc Sužnik, posestnik od Šv. Urbana.

Prispevka ne prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Manarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincaroeva 2

d **Huda železniška nesreča** se je zgodila 7. novembra na kolodvoru v Šmartnem ob Paki. Kretničar, 56 letni Matevž Jeromec je prišel po nesreči pod kolesje vlaka, ki mu je obe nogi v stopalu in višje zmečkalo. Težko ranjenega je hitro obvezal brzojavno poklicani zdravnik iz Soštanja, na kar je bil odpeljan z avtom v celjsko bolnišnico. Kakor po mnogih drugih krajih ima tudi vse Šmartno električno razsvetlavo, samo — kolodvor ne, dasi so že davno strokovnjaki izračunali, da je petrolejska razsvetljava dražja kot električna.

d **Ljubljanski tramvaj** je do smrti povozil po Ljubljani zelo znano raznašalko časopisja Marijo Komidarjevo, doma iz Loža.

d **Male in velike nezgode.** Voz sena se je prevrnil na hlapca Jožeta Praznika v Zgornji Šiški. Praznik se zdravi v bolnišnici. — Ko je prišel med voz in drva, je dobil nevarne poškodbe po trebuhu mesarski pomočnik Franc Podkov v Ljubljani. — Pod kolo je padel in si zlomil nogo, načelnik pisarne tvrdke Peter Majdič v Celju, gosp. Vinko Majdič. — Desno nogo je odtrgal vlak 16 letni Hildi Gathe v Kranju. — Posodo z vrelim krompom je zliila nase 3 letna Justa Dolinar v Notranjih gorica. — Ko je imel opravka z drevesom, se je hudo vsekalo v nogo 24 letni delavec Franc Planinšek iz Krivčevega pri Kamniku. — Ko je posestnik Blaž Pavlič iz Št. Vida pri Prevojah nakladal hlode, mu je eden padel na nogo in jo zlomil. — Z lestve je padla na tla in si zlomila nogo 64 letna Terezija Gliha iz Žužemberka. — Ko je padel pod voz, je zdrobilo nogo posestniku Francu Fradlu iz Golušaka pri Ptujju. — Pri padcu na štor si je zlomila nosno kost Jera Predikaka iz Brega pri Ptujju. — Težak hodec je padel na prsa 48 letnemu posestniku Antonu Rometu iz Trebeljevega. Hude poškodbe! — Pri hoji je padel in si zlomil nogo Jamše Hinko iz Gaberske gore pri Št. Janžu.

Alli se vaši lasje cepijo na konicah?

To je neprijeten pojav, ki kaže, da so lasje izsušeni ter da se cepijo in sekajo zaradi kodranja ali pa zaradi čiščenja z neprimernimi sredstvi. Negujte take lasse redno s »Crno glavo«, po umivanju pa jih temeljito izpirajte s priloženim sredstvom »Haarglanz«, pa bodo lasje postali spet prožni in zdravi. To boste sami opazili na krasnem sijaju. Potem lahko lasse spet brez skrbi ondullirate. »Crna glava« s sredstvom »Haarglanz« in očali proti peni je na razpolago v treh vrstah: za svetle, temne lasse in za sextreblond.

11

— Ko se je voz prekucnil, si je zlomil roko posestnik Nampelj Anton iz Semiča.

Novi grobovi

d V Žužemberku je umrla posestnica in dolgoletna naročnica »Domoljuba« gđna Marija Bezjak. — V Domžalah je preminula 56 let stara posestnica Marija Šme. — V Št. Petru v Sevnjski dolini je odšel v večnost g. Matevž Ločičnik. — V Smihelu pri Žužemberku je v Gospodu zaspala 86 letna g. Uršula Zakotnik. — V Ribnici so položili v grob vrliga posestnika g. Antona Lesarja na Jurjevici. — V Ljubljani je odšla med nebeške krilate v družini g. Avgusta Berčierija mala hčerka Tejka. — V celjski bolnišnici je izdihnil g. Alojzij Stergulje, učitelj ljudske šole v Konjicah. — V Ljubljani je zapel mrtvaški zvon gospej Mariji Zeschko. — V Št. Vidu nad Ljubljano je po večletnem trpljenju zaspala v Gospodu mati g. kaplana Josipa Pojeta. — V Šmartnem v Tuhinju so položili v gomilo tajnika poštnega ravnateljstva g. Franca Matjana. — V Ljubljani je umrl znani kavarnar g. Joško Carl. — V Kuršencih pri Mali Novejli

RAZNO

Mučeniki. Poljska meja je razkosala Vetrino, in so priredili prebivalci njegovega sovjetskega dela, ki so ostali brez cerkve, v nekem skladišču zasilno kapelico. V nedeljo 16. avgusta 1931 se je vršila noči sv. maša, ki jo je nenadno prekinil prihod oddelka Glavne Politične Uprave. Njegov voditelj je izjavil, da se vrši po njegovih informacijah veleizdajalsko zborovanje. Vojaki so obkolili poslopje in planili v kapelico s krikom: »Streljajte na sovražnike revolucije!« — Med mučnikih je nastala nepopisna zmeda. Žene in deca so jokali. Ljudje so hiteli ven. Pričela se je gaječa, in kmalu so zadoneli strelji. Vojaki so potegnili sablje in udrihali po ležečih ranjenih. Nekoliko minut pozneje je bilo klanje končano, ker neoborožena množica ni mogla kljubovati rabi ljem, in tudi župnik je zahteval, da bi ostali verniki zvesti kristjanski dolžnosti, ki prepoveduje skrunjenje posvečenih prostorov. Po-

Sheehan:

48

MOJ NOVI KAPLAN

Medtem so se ljudje pričeli zbirati na bregu. Sprva so se začudeno gledali in ugibali, kako sta prišla tja, a kmalu so se začeli norčevati.

»Kdo pa sta, gospoda? Ali imata nahrbtnike s seboj? Lepo vreme bosta imela. Prav čeden izlet bo to, samo če ne bo veter preveč vlekel. Do noči sta že lahko nazaj.«

»Jem, pojdimo bliže, jima boš malo zapel, da bo dan preje minul,« je predlagal drugi.

»Ali ste vi Jem Deady?« je vprašal eden izmed premočenih uradnikov. »Dobro Jem! Le zapomnite si: vi ste osumljeni, da ste izvršili ta zločin. Včeraj nama je povedal neki gospod, da ste vi največji divjak v vasi.«

»Kaj, o Jemu je to rekel? Ha-ha-ha.«

»O Jemu, ki je največji trap v vasi.«

»Jem, ki komaj loči desnico od leve.«

»O temu revežu, ki se ni upal geniti od materinega predpasnika.«

Jem je mirno poslušal vse te in podobne slavospeve in enakomerno vlekel svojo pipico.

Da bi jim čas hitreje minil, so prigovarjali Jemu, naj jima zapoje pesem o suwanski obali. Vse oči so bile solzne, ko je prepeval o ubogih izseljencih, ki jih tuji sprejemajo z norčevanjem in zabavljanjem.

Ko je minula pesem, se je znova pričela šala.

Naenkrat je vstal mlad fant in zavpil: »Gospoda,

vidva sta se šla najbrže kopat. Ali ne poznata zakona? Če vaju kdo zaloti in ugotovi, da se ne kopljeta v primernih in dostojnih kopalnih oblekah, vama šest tednov prav gotovo ne uide.«

Naenkrat so si ljudje staknili glave, zmigavali in prikimavali in končno je stopil Jem na rob in jezno zavpil:

»Tale fant meni, da sta vidva ona tujca, ki sta že teden dni na obisku pri gospodu kaplanu in sta včeraj tako pogumno pila pri gospej Haley. Ali je to res?«

»Da, dovolj sva bila nespametna.«

»Le počasi, gospoda, vidva nas še ne poznata.«

»Vi ste dober dečko, Jem, dajte, rešite naju, dava vam deset funtov in pijače, kolikor je boste mogli nesti.«

Ljudje so postali prijaznejši.

»Ob štirih bo oseka in potem bosta lahko v petih minutah po suhem prišla sem. Če pa se vama zelo mudi, vama bomo pomagali. — Toda kakšen zlomek vaju je zanesel tja. Izmed nas doslej še ni bil nihče tam.«

»O tem bo razpravljalo sodišče, gospod. Bog pomagaj njemu, ki nama je napravil to sramoto!«

»Amen!« so vsi pobožno zaklicali in sneli klobuke. Nato so počasi odšli proti vasi, da pripravijo vse potrebno. Toda, komaj so bili sredi pota med vasjo in obalo, so že poslali enega nazaj.

»Gospodje, ki so se odločili, da vaju rešijo, bi radi vedeli, ali vama vest prav nič ne ugovarja, če bi vaju rešili v soboto. Morda bi raje počakala ponedeljka?«

Odgovorila sta mu s prisego in žalosten je odšel proti vasi. Jezil se je nad toliko brezbožnostjo: »V nedeljo zjutraj tako govorita; o Bog, kam smo prišli?«

je preminula g. Alojzija Rudolf. -- V Prece-
tineh so pokopali posestnika Franca Rižnarja.
-- V župnišću pri Mali Nedelji je zapustila
solzno dolino vdova Marija Pintarič, roj. Ostrž,
teta g. župnika. -- V Ljubljani je zapel mrtva-
ški zvon g. Rozaliji Jerajevi. -- V ljubljanski
bolnišnici je zaspal v Gospodu vzoren krščan-
ski mož g. Ivan Dobršek. -- Pri Sv. Tomažu
pri Ormožu je odšel v večnost posestnik g.
Ivan Škriec. -- V Šmihelu pri Novem mestu
je zaspala v Gospodu redovnica šolska sestra
Marija Kostka Kušar. -- V Konjicah je umrl
upokojeni duhovnik škofije Hradec Kralove
(Češka) g. Otokar Fausek, ki je dolgo časa ži-
vel pri Windischgrätzovih v Planini pri Rake-
ku. -- V Carigradu (Istanbul) je zapustila
solzno dolino slovenska usmiljena sestra Vin-
cencija, Kristina Čelan v 70. letu starosti. Od
leta 1885 do 1899 je bila učiteljica v Lichten-
thurnovem zavodu v Ljubljani. -- Pri Sv. Jer-
neju pri Ločah je umrl brat tamošnjega žup-
nika g. Gašper Pavlič. -- V Ljubljani je odšla
v večnost 80 letna posestnica Marjana Rutar.
-- Večni mir in pokoj vsem! Preostale toiaži
Bog!

Razno

d Kapelice Sv. Antona na Rocnem pod
šmarno goro želijo bližnje vasi povečati, da se
morejo udeleževati božje službe pri č. oo. fran-
čiškanih, ki imajo na Rocnem vzgojni zavod.
Kapelica pa je tako majhna, da mora večina
ljudi stati zunaj na prostem. Zato prav lepo
prosimo za pomoč s prispevki na gornji naslov.
S skupno pomočjo upamo povečanje kapelice
srečno izvršiti.

d Radi razobešenja slovenskih zastav. Dne
4. novembra se je vršila pred ljubljanskim so-
diščem razprava zoper gosp. župnika Ivana
Zupaniča iz Škocijana pri Turjaku in zoper
cerkvnika gosp. Alojzija Lundra. Obtožena

Ko je bila ura štiri, se je ves Kilronan pomikal
proti obali. Ljudje so z velikim zanimanjem opazovali
redki prizor in čakali zopet vsaj eno uro, preden sta
bila uradnika na varnem.

Nearečni Lizi se je odvalil težak kamen od srca.
Odhitela je proti domu, da pripravi večerjo za lačna
in zmučena tujca.

V vasi je bilo neobičajno tiho. Vsi so napeto pri-
čakovali, kaj se bo zgodilo: ali bosta ostala ali se
odpeljala? Nekaj časa sta se obotavljala, a končno
odločila za drugo, in sicer iz dveh razlogov: prvič ju
je razganjala jeza in hotela sta vso stvar pokazati v
najbolji črni luči ter tako izsiliti čim večjo odškodnino,
a drugič: Jem Deady jima je zašepetal na uho, naj se
čim preje pobereta iz vasi, če jima je ljubo življenje.
Vsedla sta se na voz in se odpeljala med veselim
smehom in porogljivim kričanjem vaščanov.

Uro pozneje je bil kaplan zopet v svojem stano-
vanju.

*

Na vernih duš dan sem takoj po maši odšel k
Elizi.

»Se vedno ni prišlo nobeno pismo. Ti mala laži-
perokinja, kako si nas prevarala.«

»Pa bo še prišlo!« je tiho odgovorila. »Verne
duše ga ne bodo zapustile. Današnji dan še ni zadnji,
morda pa pride pismo jutri.«

O žena, velika je tvoja vera.

Drugo jutro mi je po sveti maši pritekel nasproti
oče Letheby in vihtel v zraku neki papir, a v drugi
roki je tiščal zaprt pismo.

»Škofov odgovor,« mi je pojasnil, »kar ne upam
si ga odpreti.«

»Dajte menile! Odpri sem ga in prebral naslov:
»Škofijski ordinarijat, na dan Vseh vernih duš.«

ZOBOBOL

odstrani takoj ALGA

Steklenca Din 14. -- Oglas rez. sod. S. Br. 2.897 1/22.

sta bila zaradi razobešenja slovenskih zastav
ob priliki procesije sv. Rešnjega Telesa. So-
dišče je oba oprostilo vsake krivde in kazni.
Zagovarjal ju je pri razpravi odvetnik gosp.
dr. Marko Natlačen.

d Spiltski listi poročajo, da je policija
aretirala advokata dr. Alojzija Pogliča in ga
obdolžila veleizdaje. Policija je namreč prišla
na sled pismu, ki ga je dr. Pogliču pisal itali-
janski stotnik Angelo Pozzi. V pismu stotnik
tolaži Pogliča, češ, naj nikar ne obupuje in da
bodo v kratkem nastopile mednarodne spre-
membe glede Dalmacije, kakor si jih oba
želita.

d Zanimiva razprava se je vršila 13. no-
vembra pred sodiščem v Banjaluki. Mirko Vi-
dović in 26 tovarišev je bilo obtoženih zaradi
krvavih dogodkov v Bosanskem Brodu dne
20. junja tekočega leta. Vidović in 13 tovari-
šev je bilo oproščanih, ostalih 15 pa je bilo ob-
sojenih na en mesec zopora zaradi uličnih iz-
gredov.

BAHOVEC se posebno pri-
poroča onim, ki trpe na
glavobolu, izčrpanosti, ne-
urejeni prebavi in motnjah
spomina. Zavitek Dina 20.
v apotekah.

Zohvalno pismo iz Amerike

Ako ste se namenili potovati v Ameriko -- potujte
po francoski liniji

Hotela sem se enkrat videti svoj rojstni kraj
-- svoje drage sorodnike in našo lepo Slovenijo. Od-
ločila sem se potovati s francoskim brzoparnikom
»ILE DE FRANCE«, kateri mi je bil že od vel-
mojih rojakov najtopleje priporočan, da se boz
s tem brzoparnikom najbolje vozila v stari kraj.
V resnici mi ni žal, kajti potovanje po morju je
bilo tako krasno in udobno, da mi je bilo pre-
kratko. Po pet in pol dnevi vožnji smo zagledali
francosko pristanišče LE HAVRE, kjer smo se
izkrcali. Ni mi treba še posebej omenjati, da smo
imeli okusno hrano na parniku, in osebe parobroda
nam je šlo, posebno Jugoslovonom na roko, ko-
likor je bilo mogoče.

V Parizu smo dobili direkten vagon do Ljub-
ljane. Gospod Majdič v Buchsu nam je preskrbel
za velike kovčke, tako da smo bili na celem pot-
ovanju brez vsake skrbi. V Ljubljani nas je zastop-
stvo francoske parobrodne družbe FRENCH LINE,
ki ima pisarno na Masarykovi cesti 14, nasproti
glavnega kolodvora, čakalo na kolodvoru. Bilo
nam je v pomoč pri ocarinjenju prtljage, tako da
smo lahko takoj nadaljevali potovanje.

Najlepša hvala g. Leo Zakrajšku in njegovim
pomočnikom iz Newyorka, za njihovo skrbno po-
strežbo, posebno pa, ker je meni in mojim sopot-
nicam preskrbel lepo kabino na brzoparniku. Vsi
kdor je namenjen v Ameriko ali iz Amerike po-
tovati, naj potuje na francoskem brzoparniku »ILE
DE FRANCE«; nikdar mu ne bo žal in nikdar ne
bo pozabil te prijetne vožnje.

Potovala sem prvič v Ameriko po drugi liniji,
katera ni nudila niti polovice take udobnosti kot
francoska linija, in zato sedaj lahko oč-
krito rečem, da je bilo potovanje kar najlepše.

Nikomur tudi ne bo žal, kdor pride pogledat
našo lepo slovensko deželo. Res smo Slovenci blizu
pomni na prirodne krasote naše slovenske zemlje
in vsakomur lahko povemo, odkod smo doma.

Ve smem pozabiti omeniti ozir. zahvaliti se g.
Kollandru, zastopniku iz Clevelanda, s katerim
smo naredili tudi nekaj prav prijetnih in lepih
izletov po Sloveniji.

Vsem se enkrat najlepša hvala za toliko pri-
jaznost in postrežbo.

Frančiška Seljaker.

Vdal sem se. Eliza se ni zmotila.

»Dragi oče Letheby!«

»Kaj?« je vzkliknil, skočil pokonci, stopil s moj
stol in mi bral preko ramen.

»Ravnokar sem imenoval očeta Feelyja za župnika
v Athlaci in vas imenujem za njegovega namestnika.
S tem sicer prelamljam vse dosedanje običaje, zlasti
še, ker ste bili komaj eno leto v moji škofiji, toda
želim vam izreči svoje priznanje, ker ste dosedaj tako
krasno in uspešno delovali. Prepričan sem, da boste
z istim pogumom in isto gorečnostjo izpolnjevali vse
težke dolžnosti, ki vas čakajo kot stolnega župnika.

Želim, da bi prišli že v petek zaradi sobotne iz-
povedi. Samoobsebi se razume, da boste moj gost,
dokler si ne uredite svojega novega stanovanja.

Vaš v Kristusu ...

»Nikdar nisem dvomil nad škofom,« sem vzklik-
nil, ko sem že drugič prebral pismo. »On zna razliko-
vati med slučajnimi dogodki in bistvenimi duhovni-
škimi dolžnostmi. Toda ali niste imeli še drugo
pismo?«

»Da, potrdilo od tovarne v Longhboro, da sem
plačal ves svoj dolg.«

»Potem se Eliza ni zmotila.«

Vesela vest se je z bliskovito naglico raznesla po
vasi in trumoma so prihajali ljudje čestitat očetu
Danu. Tako veselega dne še ni bilo v Kilronanu.

»Čim preje se bo poleglo navdušenje, tem bolj,«
sva si mislila in sklenila, da odpotuje oče Letheby že
v četrtek in obišče v petek svojega prijatelja očeta
Duffa, ki je za ta dan povabil na večerjo njega, mene
in še nekoliko sosedov.

zneje je dospel Rdeči
križ. Ki je ugotovil 7
mrtvih in 14 težje ra-
njenih. Boljševiki so
odpeljali v zapore 100
ljudi, skoraj vse narro-
če moške.

Kadilci in ženske. Ne-
ki angleški tednik je
nedavno poestal jasno
vprašanje za ženske:
kakšni moški so jim
ljubši: kadilci ali neka-
dilci? Večina odgovorov
se je izjavila za kadil-
ce, češ da žena lažje
prenaša moža-kadilca
kakor pa čitnega in
čmernega nekadilca. --
Rajši pa vidijo ženske,
da kadi mož smocke ali
pa pipo kakor svačice.

Tobak spravi namreč
kadilca v dobro voljo
in ga pomiri. Če pa se
mož počuti dobro in za-
dovoljno, se prenese ne-
kaj njegove dobre volje
tudi na njegovo okoli-
co; mož sam je v taken
položaju tudi precej
bolj radodaren kakor
sicer in da tudi ženi
marsikaj veljati, kar si-
cer ne bi nikdar dovo-
lil. Tako so ženske pri-
šle na to, da se da mož
najlažje pridobiti za
nov klubok ali za novo
obleko, ko si po dobren
obedu zapali ljubljeno
smocko. -- Kadilce rad
vstreže vsaki ženi svo-
je žene, nekadilci so pa

PO DOMOVINI

Ogenj.
(Naklo.)

Pretekli četrtek je v popoldanskih urah gorelo pri posestniku Janezu Križnarju na Pivki, v neposredni bližini Nakla. Domači gasilcem se je posrečilo rešiti živino iz hleva, nad katerim se je ogenj pojavil. Prišli so na pomoč tudi gasilci iz Kranja, tako da so rešili vse količkej vredno in ogenj omejili, da ni povsem uničil hiše, ki se drži gospodarskega dela. Preprečili so tudi, da se ni razširila sosedna hiša, ki je komaj tri metre oddaljena. Pozorela je za vsa krma za živino. Očividci pravijo, da je strahovito pokalo. Kako je ogenj nastal, še ni dognano. Skoda je precejšnja, pa je v kralj Bogu krija z zavarovalnico!

Aljažev prosvetni dom
(Dovje)

Lepa slovesnost se je vršila pri nas v nedeljo, 6. novembra. Otvorjen in slovesno blagoslovljen je bil novi Aljažev prosvetni dom, ki bo se poznim rodovom prišel o ljubezni župljanov do bivšega župnika, pokojnega g. Aljaža, pa tudi o veliki pozrtivnosti tukajšnjega ljudstva, ki je v tako težkih časih postavilo spomenik kulturnemu delavcu Aljažu. Slovesno blagoslovitev je izvršil ml. g. gen. vikar in stolni dekan Ignacij Nadrah, ki je imel v cerkvi lep slavnostni govor, v katerem je naglašal, da bodi novi Dom šola krščanskega življenja in misljenja. Po sv. maši, ki jo je daroval g. generalni vikar, se je razvil dolg spreved do Doma. Opaziti je bilo godbo Krekovega prosvetnega društva z Jesenic, zastavo Prosvetne zveze iz Ljubljane in Prosvetnega društva s Koroške Bele, lepo število narodnih neč; nato je šla dobovščina in mnogo občinstva. Po blagoslovitvi je s kratkimi in jedrnatimi besedami izročeval g. tajnik Prosvetne zveze Vinko Zor, sledilo je petje »Ako Gospod...« in svrala je godba Krekovega prosv. društva z Jesenic. Popoldne je bil koncert, tombola, zvečer igra »Zlatorok«. Zidanje Doma je prevlelo po načrtu g. Petkoša zidarski mojster gosp. Torkar z Bleda; njegova delovodja g. Oslin je

vodil delo in dovršil zgradbo v vastraško zadovoljnost. Mizarška dela je izvršil g. Mrak iz Mojstrane, oder g. uradnik Šabec. Darovi za Dom so znašali okrog 15.000 Din v denarju, lesa, ki ga je darovala Agrarna Zajednica in privatniki, je bilo okrog 100 kubičnih metrov, podiranje lesa, vožnja in še marsikaj drugega je bilo izvršeno brezplačno. Bodi na tem mestu vsem sotrudnikom in darovalcem izrečena najlepša zahvala! Novi Dom pa naj bi bil, kakor je bilo zapisano na slavaloku, res »Bogu v čast, bližnjemu v blagorje«.

Teško prisadeta hiša.
(Moravče.)

Teško najdemo hišo, kjer bi smrt v enem dobrem letu tako kruto gospodarila, kot je v Lukovi hči v Svinah pri Moravčah. V nedeljo je v Leoniču umrl g. Karel Pergar, star 34 let. Prejnjajo nedeljo je bil še v cerkvi, popoldne je šel na lov, a drugi dan je moral v bolnišnico pod nož. Teško operacije na želodcu je sicer prestal, a je vendar podlegel valed oslabelosti srca. Pokojnik je bil pravi katoličan, član Kat. akcije, delaven pri naših bivših prosvetnih in političnih organizacijah in zvest naročnik in širitelj dobrega tiska. Bil je posestnik v Nezastrnu. — Dne 1. oktobra lanskega leta je umrl oče pokojnega Karla, Janez Pergar, pos. in mlinar v Svinah, daleč okoli poznani kot pošteni, daber družinski in izvrsten lovec. — Aprila meseca je prišla iz Amerike žalostna vest, da se je v premoženiku smrtno onesrečil sin, oziar, brat obeh pokojnikov, France. Zapustil je mlado ženo in sina. — Poletj je umrla sestra, oziroma teta gornjih treh, Rozalija Rode iz Zaloga pri Sveti Trojici. — Poletj je umrl v bolnišnici tudi svaki in zet Pergarjevih, Franc Kosec, ki je imel za ženo lvy. no Pergar. — Dne 4. oktobra je družino zadela največja nesreča, ko ji je smrt v 8 dneh ugrabila mater-vdovo Terezijo Pergar, delavno in plemenito krščansko ženo, pravo slovensko mater-mučenico. Vzredila je pet sinov in šest hčera. Koliko je trpela, ko so sinovi odhajali v Ameriko, v vojsko, ko so ji poročene hčere umrle, ko ji je smrt vzela draga ga moža! — Počivajte vsi v miru! Rodbini. Ki je je Bog tako težko preizkusil, naše iskreno sožalje!

Novice.

(Boh. Bistrica.)

Praznik Kristusa Kralja je bil posebno slovesen in pomemben za našo farno. Pred župniščem se je v nedeljo popoldne zbralo vse polno naših malih, katere smo v mogočem sprevedu ob svečanem zvonuju peljali v cerkev. Zares lep je bil pogled na dolgo vrsto, ki je šla samo iz bistriške fare 170 otrok, potem pa še iz koprivniške 46 otrok, katere je pripeljal k lepi otroški slovesnosti tamonjni gospod župnik. Po pozdravni pesmi in nagovoru so naši mali bili sprejeti v Marijin vrtec. Po lepem sprejemu smo nato odpeli dele litanije Matere božje, pri katerih je naš Marijin vrtec prav krepko sodeloval z mogočnim odpevanjem znanih Marijinih pesmi. Vsi smo bili veseli, ko smo se vračali iz cerkve, tudi naše mamic, katere ziniti še ta dan niso hotele ostati doma. — V petek dne 11. t. m. pa je stopila bela žena v hišo g. Jakoba Ravnika in odpeljala 81 let starca očeta k Bogu po zaslužno plačilo. Morda bi si dobri Zollarjev ata še za nekaj let podaljšali življenje, ako ne bi tako zvesto ljubili svoje pipice, katera jim je povzročila na jeziku neozdravljivo bolezen krala. Kratka pa teška bolezen jim je prizadela veliko trpljenje, katero pa so potrpežlivi oče prenašali zelo vdano v voljo božjo. Značajnega in vernega moža se bomo vsi radi spomnili jali v svojih molitvah; žalujoči rodbinu pa izražamo naše iskreno sožalje.

Smrtna kosa

(Dvor pri Polhovem gradu)

Umrl je 10. novembra Cankar Matevž, v starosti 64 let. Pogreb se je vršil v soboto na pokopališču v Dvoru. Pokojni je bil marljiv in skrben mož. Vsi se ga bomo spominjali v molitvi. Bog pa mu bodi dober plačnik. — Drugih novic, razen vedno težjega gospodarskega stanja, pri nas ni. Letina je bila slaba. Kar bi bilo za prodati, je pol prepeconi, zato pa kmetje ne morejo niti davkov plačevati.

Cerkveni rop.

(Dev. Mar. v Polju.)

V petek dne 10. nov. je bilo vlomljeno v našo farno cerkev. Vlomljeno je bilo pri strankah vratih, kjer so zjutraj našli kol, desko in opeko. Tativsi so pobrali iz dveh nabiralnikov denar, ter se nato lotili tabernaklja. Nekako ob treh zjutraj pa je tukajšnji zidarski mojster šel po delu domov, za

navadno dolgočasni vitezji in pusteži in so brez meje skoni, da ženi ne privoščetjo niti najmanjšega veselja... Tako pravijo angleške žene.

Pred sodiščem. Sodnik: Kaj sem vam že rekel, d. vas nočem več videti le. Potepuh! Oprostite, gospod sodnik, dajte mi prihodnjije to pismo, ker mi orožniki nočejo verjeti.

Lovska. Koliko zajov el pa ustrelil lani? 99. Zakaj pa ne praviš raje 100? Oprosti, zaradi ene- njeja vendar ne bom lajal.

Luna. Oče odpre in zakliče na vrt: Kaj pa delaš, hčerka? Na luna gledam, papa. Torej ji pa kar reci, naj takoj pobere svoj bicikelj in jo odkuri domov.

Nebene nevarnosti. — Kmet: Naša železnica je nevarnejša v vsej državi. Železniška nesreča, da bi dva vlaka skupaj trčila, je pri nas izključena. — Gos: Kako to? Ker imamo samo en vlak.

Oh, te ženske! Pred otarjarjem si mi obljubila, da me boš ubogala. — Šerada, toda v cerkvi se vendar nisva mogla pri- teli spopirati.

V četrtek je šel oče Letheby, da se poslovi.

»Draga Eliza! Prišel sem, da se vam zahvalim za vse dobrote,« je rekel in prijel njeno roko. »Vaše molitve in vaša bogovdanost v strašni preizkušnji sta bili zame vir moči in tolažbe. Jaz sem klonil pod svojim križem, ko ste vi še vedno polni zaupanja gledali v nebo.«

»Oče, ne govorite tako!« je jecljala Eliza.

»Resnico govorim, drago dete! Sram me je bilo pred vami. Molite zame, ker bom sedaj še bolj potreben vaše molitve.«

»Bom, bom, obljubljam,« je veselo vzkliknila.

»Toda tudi vi ste meni mnogo pomagali. Kaj bi bilo z menoj, če bi me ne poučili, da je moje trpljenje le delo neskončne božje ljubezni?«

Oče Letheby ji je podaril lep molitvenik in poslovala sta se kot dve duši, ki se zavedata, da ju veže neka tajna, skrita vez božje ljubezni.

Slovo od Bittre je bilo težko. Obljubiti ji je moral, da se bo še večkrat vrnil in jo obiskal. Tudi Nell Cassidy, ki jo hotela postati njegova dobrotnica, ni pozabil. Prijazno se je poslovil od vseh in za vsakega je imel pripravljeno prijazno besedo.

Ne vem, če sem bil že kdaj pri večerji, kjer bi bili vsi tako veseli kot v petek pri očetu Duffu. Gostje so si veselo nazdravljali in si stikali roke. Najraje bi objel in poljubil te mladc, delavne fante, ki so tako tovariško pomagali očetu Lethebyju. Sedaj so hoteli vsi priti kot kaplani v Kilronan, ki je postal izhodišče bodoče slave.

Ko so gostje odšli, je oče Letheby rekel očetu Duffu:

»Zadolžil sem se pri vas, toda ta denar vam povrnem, kakor hitro mi zavarovalnica izplača. Šivalni

stroji tudi leže še vedno neuporabljeni v Kilronanu, morda bi jih vi lahko uporabili.«

»Dobro, kar pošljite jih sem, bomo že videli. Toda oče Letheby, tudi jaz sem vaš dolžnik in sedaj sva si enaka.«

Ko sem prišel v svojo sobo, sem prestrašen ugotovil, da je že minula druga ura po polnoči. Pomel sem si oči. Ura je šla pravilno. Zmajal sem z glavo, vsedel sem se v naslonjač in oremišljeval, ali naj molim večerno in jutranjo molitev. Skušal sem se sporazumeti s svojo vestjo in sem sklenil zmoliti oboje. Toda, ko sem se vlegel, so mi veke zlezle vkup in misli sem, kaj bi vse lahko povedal pri mizi, pa sem pozabil. Tako lepe prilike ne bo zopet kmalu.

S takimi mislimi sem zaspal.

XXXI. Slovo.

Tomaž Kempčan ima prav: drugo jutro sem bil res zelo slabe volje, toda tega ni bila kriva večerja, ampak zavest, da sem izgubil dobrega, nenadomestljivega tovariša. Medtem ko sem odskakoval na vozu, sem skušal določiti svoj čuvstva in ugotovil sem, da me ni privlačilo toliko njegovo olikano obnašanje, ne lere lastnosti, ne njegova prijaznost, ampak njegov odkriti, odločni moški značaj, ki je bil vedno pripravljen, da pomaga in zaničeval vse zahrbtno in nečestno.

Ubog fant! Mislil sem, da me bo preživel, mi staj ob strani v moji zadnji uri, poslušal moje zadnje izpoved, mazilil s svetim poslednjim olje moje ude in me dostojno pokopal, toda, Bog je sklenil drugače.

Ko sem prišel domov, me je na mizi pričakovalo škofovo pismo in velik rjav zavitek. Najpreje se v odprlo pismo.

zervijo, in tatovi so menda žuži boje in popustili. Vendar so na vratih tabernaklja in drugod napravili škodo do 2000 Din. Orožniki in Vest so pričeli energično zasledovati vlomilce in po preteku enega todnja se jim je posrežilo prijeti tudi cerkvena vlomilca. Sta delomirčna, že večkrat kaznovana ter imata že peče in cerkveni vlom na vesti. Tudi sedaj sta nameravala napreje vlomiti v cerkev na Janjem, pa jima je bilo zmeda predaleč. Orožnikom pa se je pri hišnih preiskavah raznih osumljenec posrežilo slediti še razne druge vleme in tatvine. Tako vlom v trgovino Gradček v Zaloğu, kjer so pri nekemu L. iz Zadobrove našli pokradeno blago. Ljudstvo je ogorčeno na vlomilce in hvali Boga, da se jim božjoropna tatvina ni posrežila.

Prireditve

(Iz)

Priljubljeno nedeljo, 20. novembra ob treh popoldne igrajo v Kat. domu naši akademiki in Ljubljane dramo v treh dejanjih »Konec pota«. Česti dobiček te prireditve je namenjen za poslopje revnim slovenskim akademikom v Ljubljani. Igra je po svoji vsebini globoka in osebnostna, zato vabimo vse, da se tudi te prireditve udeležite v kar največjem številu. Igra bodo igrali samo enkrat. Več bo razvidno iz plakatov. — Naše prosvetno društvo se pripravljajo, da tudi letos napravi veselje otrokom in staršem za Miklavžev večer. Na spočetu bo prijetna otroška igrice s petjem, deklamacija in prihod sv. Miklavža ter obdarovanje otrok. Letos bo glede sv. Miklavža in sprememba, da bo novil dvakrat v Kat. domu. Prvič bo prišel sv. Miklavž v nedeljo, 4. decembra ob treh popoldne in bo obdaroval v prvi vrsti otroke iz okoljskih vasi, ki zvečer ne morejo priti. V ponedeljek, 5. decembra pa bo Miklavžev večer kot običajno druga leta zvečer ob 7, ki bo namenjen v prvi vrsti otrokom in staršem iz domačih vasi. Podrobno bo še pojasnjeno na plakatih in v časopisih. — Tudi za Sveti večer pripravljajo naše prosvetno društvo lepo prireditve, ki se bo vršila v dvorani.

Društvo in šola.

(St. Peter pri Novem mestu.)

Predstava »Pri kapetici«, ki smo jo na odru našega Doma videli v nedeljo dne 8. nov., nas je nad vse prijetno zadovoljila. Da je vse tako lepo uspelo, so precej pripomogle nove kulise, kar je

predvsem zasluga našega novega režiserja g. kaplana Kristanca. Želimo zopet kmalu kaj podobnega videti na odru. Upamo, da nas tudi letos v Domu obišče Miklavž in sicer v polnim kolonu. — V nedeljo dne 20. t. m. bo pri nas blagoslovitev nove šole, ki je bila dograjena že lansko leto. Da imamo tako lepo šolo, je v prvi vrsti zasluga bivšega špana g. Bevca, našega g. župnika, g. Germa in g. Kastelca iz Mačkova. Ti moše se niso ustrašili ne truda, ne izter, ko je šlo za zgraditev šole. Res je nekaterim prevelika, drugim preveč »nobel«, toda vidimo, da se take stavbe ne zidajo samo za nekaj let, ampak za dolgo dobo, tudi za takrat, ko bodo čas in razmere povsem drugače kot so danes.

Novice.

(Škofja Loka.)

Iz Škofje Loke je odšel zdravnik dr. Kant. Namesto njega je prišel nov zdravnik dr. Kocijančič. Naselil se je v Nunski ulici v bližini Ogorečeve mešnice. — V novi loški šoli so začeli kuriti s premogom. Napeljana je centralna kurjava, ki je sicer bolj pripravna, a veliko dražja. Pravijo, da kadar se bo v budem mrazu kurilo po vsej šoli, bo pogorelo do 1000 kg premoga na dan, kar bo stalo dnevno 300 do 400 Din. Za to ceno se lahko dobi dve klasiri drv, s katerimi bi se kurilo precej dolgo. Za kmečko ljudstvo je to prav slaba kupčija. Plačevati bo treba velike vsote za premog, doma pa drva zastajajo.

Med. univ.

dr. Viktor Kocijančič, zdravnik

ordinira

v Škofji Loki, Nunska ul. 11

Prosveta

(št. Jurij pri Grosupljem)

Naše prosvetno društvo je priredilo 6. novembra igro »Mlinar in njegova hči«. Igralci so rešili svoje vloge dobro. Udeležba je bila bolj pičila, radi tega in ker je želja mnogih, se

bo igra ponovila 20. novembra ob pol 2 popoldne. Vse vlijudno vabimo. Vstopnina je nizka. Dne 28. novembra bo imelo društvo svoj redni občni zbor ob 3 popoldne. Prilpite vsi: fantje, dekleta, moške in žene ter pristopite k društvu.

Novice.

(Buška na Dolenjskem.)

Pri nas so bili že od nekdaj jako sloveči sejo. Zadnje čase pa je njih veljava zelo padla. Oznatela je tudi župna cerkev, kateri je odvzeta sekularna pravica. Zal, niso pa še dosti zgrabile za pomenu pri naših ljudeh mnoge stare grde navade, kakor: nepotrebna tožarenja, ki počko toliko denarja, težmerna ljubezen do alkohola in nesrečna ponočnjaštva! Skoraj vsaka veselica rodi kakšno čelne posledice. Na roženvenko nedeljo je bilo na pet gnilsko slavlje. Pa so jo potegnili — kar do treh zjutraj naslednjega dne in zaključili s preteji in pokoljem... Več fantinov je moralo z obratnimi glavami v razne bolnišnice! — 7. novembra se je poročil tukaj, posestnik in gostilničar Ludvik Komljanec z Justino iz ugledne družine Levstičev v prečenski fari pri Novem mestu. Zenin je bil že kot fant skrben kmetijski posestnik, zvest naravnik in bralec dobrega časopisa. Zavzetan cerkveni pevec in ključar. Fantje-pevci so mu privedli na predvečer poroke pod vodstvom organista g. Fr. Valenčaka lepo uspelo podoknico. Poročal je sinov brat g. kaplan Janko Komljanec iz Preine. Bog pomagaj, da bi naslednja novoporočena mogla v Evljenju mnogo storiti tudi za dobri rodnega ljudstva!

30 letnica našega gos-poda župnika.

(Spitalič.)

Ali je res že minilo trideset let, odkar vodi naše duše naš dobri g. župnik Antoa Kizeg? Skoraj bi ne mogli verjeti. Saj nam je najrajše tako živo v spominu, kako so leta 1902, na jesen stopil; vselega obraza med nas, tako da smo se Vas kar takoj vsi oklenili. Pa bo vesela res — že trideset let. Saj so tisti, ki ste jih Vi ustili in pripravljali za svete zakramente še druzski očetje in matere in sedaj že njih otroke krstite in za svete zakramente pripravljate. Radi smo imeli in še imamo radi dobrega špitalskega gos-poda. Saj se še dobro spominjamo, kako smo za gos-poda župnika bili v skrbih med vojno, ko nam v z dobrohotnim nasvetom hotel pomagati — pa je zato prišel v zapor na ljubljanskem gradu, kjer je

»Dragi oče Dan!

Kanoniško mesto, izpraznjeno zaradi smrti očeta Jona, si usojam ponuditi vam. Prepričan sem, da bi uverali biti vi, če bi šlo vedno po zaslugah, že vsaj dvajset do trideset let kanonik in jaz imam prijetno dolžnost, da popravim to krivico. S tem vam bo dana prilika, da boste mogli pogosto videti svojega mladega prijatelja, ki sem vam ga tako nenadoma vzel.

Vam vdani brat v Kristusu...<

»Prijazen je, vedno je prijazen in premišljen, č sem mrmral.

Lotil sem se zavitka. V njem sem našel roket, kanoniški pišček in bilet, dar sester frančiškank, pri katerih sem služboval kot kaplan in me še vedno niso pozabile. Izpolnjene so bile moje dolgoletne sanje... Bog nam prizanesi! Kakšni otroci smo. Stari in mladi, vsi smo enaki.

Vstopila je Hana in takoj vedela, kaj to pomeni.

»Torej vendarič?<

»Da, Hana! Kako se vam zdi?<

»Skrajni čas je že, oče!<

Vzel sem klobuk in odšel k Eliz. Ko sem ji povedal vse novice, sem v zadregi dodal.

»Škof mi namerava spremeniti službo.<

»Ali bočete še vi oditi?<

»Ne, presvetli misli, da sem se že dovolj dolgo imenoval oče Dan, zato hoče, da bi se odalej imenoval: prečastiti kanonik Hanrahan.<

»Torej vi bočete oditi?<

»Kako bodo ljudje sprejeli to vest?<

»Ne, ne, ne!< je zaklicala in si zakrila glavo z rokami. »Vi morate ostati očka Dan do konca!<

»Naj bo!< Vdal sem se.

Vrnil sem se domov in napisal dvoje pisem. V prvem sem se zahvalil prečastitim sestram za njihovo prijaznost in v drugem sem se zahvalil škofu za njegovo naklonjenost, toda, sem dodal, »te časti ne morem sprejeti. Prestar sem, dajte je vrednejšem!< Nato sem vzel velik list papirja in napisal nanj: »Prečastitemu gospodu kanoniku Edvardu Lethebyju, B. A. P. P. poklanja to darilce prijatelj, župnik oče Daniel Hanrahan, ali kakor ga ljudje imenujejo: očka Dan.<

Položil sem list med gube roketa, vse skupaj trdno zvil in povezal. Večerjati danes nisem mogel. Vsedel sem se v naslanjač in se zamislil. Čutil sem se prav tako zapuščenega kot pred enim letom, ko sem sedel v naslanjaču in prisluškoval, kdaj bom zaslišal konjska kopita in trkanje na vrata, znak, da je prišel

Moj novi kaplan.

Naš novi listek

Roman »Moj novi kaplan« je z današnje številko končan. Roman je spisal mož, ki uživa kot pisatelj svetovno slavo. Vemo, da nekaterim našim čitateljem te vrste povesti niso všeč. Pa se ne kesamo, da smo ga objavili, kajti resen časopis mora dati svojim čitateljem večasih tudi skodelico malo bolj težke, resne hrane.

S prihodnje številko bomo pričeli priobčevati nekaj domačega. Skoro vsem čitateljem je gotovo znana knjiga g. Jerneja Andrejke: »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini«. Isti pisatelj je spisal tudi svoje mladoletne spomine, v katerih nam silno lepo opisuje življenje naših dedov v letih 1850 do 1873. Upamo, da bo novi podlistek vsem ugajal.

Pogostokrat beremo, da hočejo kaznjenci pobegniti iz kaznilnic. To dokazuje samo resnično trditve, da so zločinci neumni. Ko bi imeli pameti, bi v sodnih hišah ostali tam, kjer so.

Med dobičkarji — Za našo Matiko moramo iskati ženina. Ni treba, da bi bil bogat, je oča dovolj; tudi lep ne, je ona lepa — samo is politene in ugledne družine mora biti.

Tudi dobro. Dajte vsaj dinar slepmu otroku! — Saj ste slep samo na eno oko! — No, pa mi dajte — 50 par!

Nesreča. Kaj poročiti na to? Moj brat se je kar tebi nič meni nič oženil, a star je že nad 60 let. — Kaj bi rekli? Večno ne more biti za tem svetu srečen nihče.

Novo sadje. Nemški vrtnar Siegfried Stein, vodja državne drevnice v Darmstadtu, je po velletnem delu odgojil dve novi vrsti sadja. Krstal je jagode in robide okroma jagode in bruske. Novo sadje ima popolnoma izvirno znanost in okusa. Odlikuje se po izredni sočnosti in glede na lego okroma znanostno sadje je lahko sladko ali kislo.

sljegovo življenje le še na nitki viselo. V občinskem odboru ga nismo mogli pogrehati, zato smo ga pa izvolili že pred leti za častnega občana. V krajnem šolskem svetu nam je pomagal odkar pomnimo. In še marsikje drugod. Spitalci nismo prav mehkega srca, hvaležnost pa le poznamo. In hvaležni smo Vam, g. župnik, da nam že trideset let pol v nebesa kaže in nas učite. Med nami ostane do konca, še dolga dolga leta! To Vas prosimo in to Vam želimo — ob tridesetletnici.

Cerkveno odlikovanje.
(Sostro.)

Gospod uredniki! Ne bodite jezni, če bi spet naš nekaj povedal v >Domoljub<; saj bom potem dal dolgo časa zopet mir. No, saj bi ga že tudi zdaj dal, pa mi že prav vsakdo pravi, da tak važen dogodek, kot ga je naša župnija doživela v četrtek svecer (10. nov.), ne sme biti tako hitro pozabljen. Slovesno je namreč ta večer proslavila cela župnija 40letnico dušnega pastirovanja našega gosp. župnika Martina Poljaka. Domači pevski zbor mu je privedil krasno bakljado in zapel več podoknic, v dvorani so pa izrekli svoje čestitke zastopniki vseh cerkvenih in posvetnih organizacij. Posebno srčna je bila čestitka, ki jo je izrekel naš glavnik dr. Vidmar. Višek čestitnosti vsega večera pa je skrival v kuverti čestitni profesor g. dr. Snoj, ki je v škofovo čestitko gospodu k njegovim uspehom in uspehi očel dekret, s katerim je škof imenoval gospoda za duhovnega svetnika. Navzoči duhovniki so gospoda svetnika urno opasali z rdečim pasom. Sostrižani, ki ne plaskemo radi, smo tedaj vsi navdušeni g. svetnika pozdravili. Zbor je že zapel par pesmi in zaključil domačo slovesnost. Občinskim stromlakom so ob tej priložnosti prijatelji izročili precejšnjo denarno podporo, pa tudi g. svetnik s m. j. in je drugi dan obilno pogratil mizo. G. svetnik, ko stopate v 70. leto, Vam kliče moj Bog Vam povrnj in Bog Vas ohranja! — Ker že pišem, pa omenim še to, da bomo v nedeljo 27. nov ob 3 pop. imeli Slovačkovo proslavo. Prav lepo igro bomo spet pokazali: >Pri kapelici. Tudi pevski zbor bo spet zapel; in če bo mogoče bo nastopil tudi govornik iz Škofje Loke, ki je že mnogim znan, ker je že govoril dvakrat v dvorani. Pridite poslušat in s tem počastiti kralja Slovačka.

Novice.
(St. Govard.)

Zopet je vsegamošeni poklical v boljše življenje zvesto članico ženske Marijne službe Ilyano Lébar iz Hrastnika. Njeno življenje je bilo skromno, tiho in mirno. Tudi dolgo in mučno bolezen je Bogu vdana trpela. Mnogo ljudi jo je spremljalo k večnemu počitku, posebno žene družbenice, ki so s tem pokazale ljubezen in avestobo svoji sestri. Darovale so ji za lič sv. maše. Zapuščila moža in pet neprekosljenih otrok. Bog ji daj večni mir, ostali naše sožalje. — Malo družin je v naši župniji, da ne bi prihajal vsak leden naš prekornisti >Domoljub< v hišo. Ta list je najljepši za verno in kmečko ljudstvo. V njem najdemo mnogo koristnega, posebno ljuba nam je priloga Mati in gospodinja. Oslanimo njegovi zvesti naročniki in potrudimo se, da nas bo vedno več.

Naša pokopališča.
(Preddvor nad Kranjem.)

Vsa tri pokopališča v naši župniji so bila o vseh svetih zelo lepo okrašena. Čim težje je naša življenjska pot, tembolj ljudje čustljivo spomin svojih dragih, ki v grobovih začasno spijo. V dejavnih vidimo, da je preršenih pregovor: >Kdor ob avčem grobu ne šaluje, pa potem kosti obkujajo. Na župnem pokopališču spijo poleg kmetov in delavcev trpinov tudi en avstrijski general ter en vojak Slovak, kot v zameno za urše očete, fante. ki v Galiciji, na zapadu in jugu spavajo kot žrtve krvave vojne. Ob vhodu v cerkev počiva tudi v dejavnju velik rodoljub, državni poslanec, župnik Lovro Pintar. Zelo veliko dobrega je dosegel za svojo in našo domovino, Slovenijo. Radi tega je moral v našo domovino, Slovenijo. Radi tega je moral v prani grob. — Smrt pobira letos bolj prilene osebe. Niso se mogli veseliti našega časa, in rešeni so še težjeja, ki mu gremo nasproti.

Drobne novice.
(Raka pri Krškem.)

Novi mošt nam je sv. Martin prekratil v prav dobro vinsko kapljico. — Smrt pravi pridno žanje. Sveč je še grob vrtnarja Franceta Jeka. Pokojni je bil brat znane Jeketove Rezke na Dunajski cesti v Ljubljani, ki jo poznajo vsi Račani, ki pridejo v Ljubljeno. — V zelenje je zavila gomila Jožeta Metelko, ki jo je smrt utrjala v cvetju let. V Zagrebu je bila uslužbena pri nekem denarnem za-

vodu. Oboleli je zdravnik svetoval na deželo, zdaj pa še spava v domači zemlji. — Na Korenu je umrl Štrkov oče, v Zabukovju je pa zapustila svoje drage 67 letna Terezija Pirman. Na svidenje na rajskih vrteh! — >Fante je zbirajo. V kongregaciji namreč! Nove tovariše bomo dobili. Tebi pa, ki se morda nas še bojiš, naj velja, fant ne boj se fantovi! — Naše prosvetno društvo vprizori v nedeljo dne 20. novembra trodejanško >Pri kapelici. Le pridite pogledat! To se bodete smejali Jurčku, ki se bo topli v solzah s svojo >košarico. Sočustvovali boste z Ivinam in Melko, omrzeli Lipeta, ki predstavlja tip izprijenega sloveka, videli Jero pravo Evinu hčl, pa še vse ostale. Vse vloge so v takih rokah, da vas bo igra gotovo zadovoljila. Na svidenje!

Naznanila

Na St. Vid nad Ljubljano. Po znani zgodovinski povesti >Mitarjev Janez ali Teharski plemiči so viani tam pri Celju priridili sedemdesetinsko narodno igro s petjem. To igro bodo vprizorili prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. ob pol 4 popoldne na odru BPC, v našem Ljudskem domu. V tej igri se pokaže zadnji celjski grof Urh v vsej svoji nelepi luči, pokaže se pa tudi poštenje teharskih tantov in deklet ter njih velika ljubezen do slovenske domovine. — Za advent se pripravlja resnobni in pretresljivi misterij >Slehniki.

Ne tiste, samo tri eto vagonov drv leži na dobrepoljski postaji, pripravljenih za prodaj. Tudi to je dosti!

Mali oglašnik

V vsaka nedelja vstane ali v prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki >Domoljuba< plačajo samo polovico ako kupijo o kmetijske poizkušine ali prodajo svoje prideleke ali izpeči postav oziramo obrtniki pomožnikov ali va evrov in narobe.

Gev iarskon va'ienca

ki na že reko lko delati s rejmem. Prite na Ljubljana pošni predat 139.

mečko dekle,

zmožnoda in poljskih del dobi frano suiz o na v ču pri Lubtani št. 20.

Kotle za gantekubo in pranje ter brospartilneke izvršujem točno in poceni. S rejem ose vsa popravila. Jerež Sifrar, kotlar Stara Loka, Sk. Loka.

Stroj za izdelovanje cementne strešne opeve in 500 modelov roča Tone Rupena, Mirna peč

kože v stroj

vse vrste na podplate, nitravnjke, črno in rujavogorne usnje blank, kosmato podlogo i. t. d. sprejema J. Lavrič, usnarjara, St. Vid pri Stični. Surov. kože pošljite na postajo Stična.

Čevlje zastojn dobi, kador pridobi 10 odjemalcev. Trajno ročno delo Jernej Jerat, Zapce 10, p. Smednik

Šadno drevo

na različnejših zlahtnih vrst, kakortud divjake oddaja v ljubljani množini Vinko Strmljan, Tenetiše 1 p. L. t. j. Dreve se lahko ogleda pri >Ekonomuc v Kolodvorski ulici.

Mizarskono va'ienca

sprejema Ivan Semrl, Poljanska c. 69 L ubljana

Va enca sprejemam kaj v vso os. rbo. Anton Košir, kovarstvo, Pred trg št. 31 Rastovica.

Seme domače črne dete je kupuje semenska trgovina Josip Urbanč L ubljana, Mik ostičeva c. 8

Mo op! Radi elektrifikacije se do'er bencin-motor v moči 5 k. s. u g. dno napro aj. Po zvebte daje g. Fr. Erce, gust Vodice 110 na Ljubljano.

Išče se dekle, poštna, kmečkoga dela. Naslov pove uprava Domoljuba pod št 16 410.

Posojilo

brezobrestna za odkup zemljiškaknjizne a dolga, nakup posestva in zidavo hiš podeljuje: >Zadruga, Ljubljana, pošni predal 307. Išče gostonike

Krojašnega učenca

sprejema F. Presetnik, Smarska c. p. Moste pri Ljubljani, Hrana in stanovanje v hiši.

Deklitca se sprejme v dobro oskrbo, plača po dogovoru. Ivanka Slabe, Zg. Domžale.

MESOREZNIČ 85.- Din
KROZNIKI 3-40, 4 50, 6-50 Din
V. LICE 1 50, 2-14 - Din, ZLICE 1-1 50, 8- - Din, Noži 31- - 24- - 60 - Din, 7- - 18- - 21 - Din
BUDILKE 30- - 45 - 60 - Din, NAHRBNIKI 52- - 60- - 71- - Din, 52- - 64 - Din
Zahvaljuje brezpartni veliki, ilustrirani ohrnik!
Trgovski dom STERMECKI
Cet e št. 19

SUHE GOBE
plačuje po najvišji cenit.
SEVER & KOMP.
LJUBLJANA

ZAHVALA
Podpisana Peršon Marija, posestnica in trgovka v Teznm pri Mariboru, Ptujeka c. 92 sem 22. avgusta 1932 zavarovala svojo mater Nežo Senica pri posmrtninskem zavarovanju >KARITAS<
Mati pa je že 16. septembra 1932 na pljučnici umrla in >KARITAS<
mi je izplačala posmrtnino, čeravno sem plačala samo enomesečno premijo in sprejemino Din 10- -. Zato se tej pošteni ustanovi najlepše zahvaljujem in io vsem najtopleje priporočam.
Peršon Marija, I. r.
Maribor-Tezno, 11. nov. 1932.

POZOR! Zavarujte sebe in svoje domače! Sprejemamo samo zdrave osebe, ki morate na ponudbi >KARITAS< podpisati izjavo: >Vzamem na znanje, da radi neresničnih odgovorov na vprašanja o zdravstvenem stanju zavarovanje izgubi svo veljavnost. Če ugotovimo spekulacijo, ne izplačamo nič. Pošteno zavarovanje je samo za poštene zavarovance.
Vzajemna zavarovalnica oddelk >KARITAS< Ljubljano
Za JESEN in ZIMO si lahko nabavite razno manufakturno blago po stari nizki cenit, v trgovini ANTON SAVNIK, ŠKOFJA LOKA

Kašelj in motnje pri dihanju

lahko postanejo predhodniki težkih pljučnih bolezni. Zato dobro stare
oni, ki se zavarujejo z uporabo pravega Zagorskega soka »ELSA« za
prsa in proti kašlju od lekarnarja Felclerja, ali isti v spreminljivih

dnih postajati in jeseni, ki so tako nevarni za pljuča in diha ne organa.
Slabotne osebe in otroci bi ga morali uživati vsak dan, ker je posej
dobrega okusa tudi rotilen ter ugodno vpiiva na telesno moč in ob-
pustnost. 2 steklenice Din 50 —, 4 steklenice Din 92 — i zavojnico in
poštajno le pri lekarnarju Eugen V. Felcler, Stubica Donja, Elsatrg 16,
(Savska banovina).
Odobreno od Min. soc. pol. in narodnega zdravja št. br. 50 št. od 17. XII.

Prodaja v industrijskem kraju blizu Ljubljane tik ob
kolodvoru na najpomembnejšem kraju smo
nabavljamo hiše, kjer sta v priložnosti dva pripravna
trgovska prostora, ter še dve stavbni parceli.
Krajina se lahko pobojna s hranilnimi kuzilicami pri-
stanih sadov.
Naslov pove uprava tega lista pod št. 19329.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRIZNER za dom,
industrijo in obrt v vseh opremlj.

Hitro in izkrcno šivilja
vse DUBIED

Prakt. v vseh vrstah
— Niska cena

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

iz leta 1913

Moje Proklamirano upo-
sablja se vseh.

Vedno pravo
Tuži za stroje.

lahko v Kraju: Trzinina Lestovik

Zganje naj- boljšega okusa

dobiti, če uporabljate pri-
stano prevratno barvno
koda za žganje kato
vričke

Josip Starcpet

in Ljubljane, Za gradom 9
(ob knozu Srebiške ulice)

Stalna zaloga, dolgotrajna izkušnja, nizke cene, za
vse hotel garnacije.

Denar

naložiš najbolje

če kupiš slamožrnica in druge polje-
dejske stroje, ping, brano, sotle za
kravo in žganjekuho, vodovodne cevi
in žrnjake za vse in groznice, kuhinjska
posoda, belobarstva potrebščine in
vse drugo blaginino pri Izrški

Fr. Stupica

monopolno zaloga razstreljiv

Ljubljana, Gospodarska cesta 1

Seno in slamo

lahavila po konkurenčnih cenah Gospodar-
ska zveza. Ljubljana

Radio

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne ve-
sti, 13.00 Čas, plošče, bora, 17.30 Salonski kvintet,
22.15 Čas in poročila. — Četrtek, 17. nov.: 18.30
Italijanska, 19.00 Vrednost in kupna moč denarja,
19.30 Pogovor s poslušalci, 20.00 Koncert orkestra
»Grafike«, 21.00 Pevski koncert ga. Gungjenec-
Gavella, 21.30 Prenos iz kavarnne »Zvezda«. —
Petek, 18. nov.: 11.15 Šolska ura: Televizija in
sport, 18.30 Slovenski kmečki upori, 19.00 Fran-
coščina, 19.30 Gospodarska ura: O domačnosti,
20.00 Prenos iz Belgija, — Sobota, 19. nov.: Sa-
lonski kvintet, 18.30 Angleščina, 18.30 Gimnastične
vaje, 19.00 Poglavje iz sociologije, 19.30 Skavtizem
pri nas, 20.00 Samospevi ga. Josipine Sivec in g.
Žvika, 21.00 Salonski kvintet, 22.15 Tamburaški
sektet, — Nedelja, 20. nov.: 9.30 Prenos cerkvene
glasbe, 10.00 Versko predavanje, 10.30 Gospodar-
stvo nad vse, 11.00 Salonski kvintet, 12.00 Čas, po-
ročila in ptišče, 15.15 Ženska enakovrednost v
kriščanstvu, 15.45 Plošče, 16.00 »Zlatobog«, igra s
petjem in godbo, 20.00 Najštrva družinske operete
(Lehar, Kalman), prenos iz Dunaja, 22.30 Čas in
poročila. — Ponedeljek, 21. nov.: 18.30 Esperanto,
19.00 Sebohrvaščina, 19.30 Zdravstvena ura: O
gušavosti, 20.00 Glasba: Morana, prenos iz Bel-
gija, — Torek, 22. nov.: 11.15 Šolska ura: Na-
pake v slov. nalogah, 12.15 Radio-kvartet, 12.45
Dnevne vesti, 13.00 Čas, Radio-kvartet, bora, 17.30
Plošče, 18.00 Pobjore I, 18.30 Nemščina, 19.00 Go-
spodarska socialna vpraša, 19.30 Razvoj svetovja,
20.00 Ura varijaci: a) Uvodno predavanje, b) Kla-
virski koncert, 21.30 Prenos iz kavarnne »Zvezda«. —
Sreda, 23. nov.: 17.30 Otroški kotiček, 18.00 Po-
burje II, 19.00 Sebohrvaščina, 19.30 Literarna ura:
Ob 300 letnici rajstva modroslova Spinorze, 20.00
I. glasbeni večer, povračil spominu Jan. Aljaha
(prenos iz Uniona), 21.00 Samospevi ga. Stefnije
Vukove, 22.30 Salonski kvintet.

Brinje in fige

dobite
zooet
v najboljši kakovosti pri **FRAN POGACNIK-u**,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 67 (nasproti mitnici)

Provandein

Opozorilo prešičerejcem!

Znameniti belgijski preparat, imen **Provandein**, ki popravi bolezni pri svinjah in jih
zreži za 2-3 meseca poprej. — Tovarna tega izv-stnega pre- arata je v Belgij, da ga po-
rabljajo vsi svinjereci, vki ub kravi stienila, da postavijo mlča cene.
Izkušena prišika in kupaše tako pri vsem trgovcu originalno štatišo ca. 300 gramov,
ki stane sedaj samo Din 25 —, in hitro se bodele pripraviti o istinitosti mlah trilet.
GARA NCIA. V slučaju nezpeha vzamemo nezrahiljeno količino nazaj in vrucimo vse denar.
Ako ga v našem mestu ne dohite pišite nam in mi vam pošljemo vsako količino.
Navodilo uporabe se nahaja v našem ječku v vsaki štatiši.

Generálni zastopnik za Oravsko banovino
JOSIP JUNC, LJUBLJANA, Vrtača 4.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Glavni zavod:
GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Mišlovičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vioge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Sibenik,
Maribor, Koforja, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000

izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu